

Afgørelser – Reg. nr.: 05967.00

Fredningen vedrører: Syltemade Ådal

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   28-03-1977

Fredningsnævnet   07-11-1975

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

28/3-1978

1312. II . SV.

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1977, den 28. marts , afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sag nr. 2285/75 om fredning af Syltemade ådal i Egebjerg kommune.

Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds afsagde den 7. november 1975 en kendelse om fredning af en ca. 3 km lang strækning af Syltemade ådal indtil åens udløb i det sydfynske øhav. Fredningen omfattede ca. 98 ha - heraf størstedelen inden for åbeskyttelseslinien - tilhørende 30 ejere. Ved kendelsen blev tilkendt fredningserstatning med ialt 87.578 kr. samt omkostninger med 2.000 kr.

Fredningssagen rejstes i 1970 af Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Fyns amt for at sikre ådalens nuværende karakter og give offentligheden adgang til området. Dalen er en ret dybt nedskåret smeltevandsdal, der geologisk er sammenhængende med det ovenfor liggende tunneldals- og søsystem. I selve dalen er en stor del af arealerne uopdyrkede enge, krat og rørsump, hvor der findes et varieret dyre- og planteliv.

Naturfredningsrådet har ud fra geologiske, botaniske og biologiske hensyn udtalt sig til støtte for fredningen. I oplægget til regionplanen udgør ådalen forbindelsesled mellem kystarealerne og søområdet nordfor.

Ved fredningsnævnets kendelse blev ådalen tilstandsfredet, og der blev udlagt et offentligt tilgængeligt udsigtspunkt på hver side af dalen med tilhørende stiforbindelser.

Fredningsnævnets kendelse er anket til overfredningsnævnet af 25 ejere med påstand principalt om fredningens ophævelse, subsidiært om ændring i fredningsbestemmelserne, herunder særligt om ophævelse af de offentlige adgangsmuligheder, samt om højere erstatning. Kendelsen er endvidere anket af fredningsplanudvalget og af Danmarks Naturfredningsforening med påstand om yderligere offentlig adgang i ådalen. Danmarks Naturfredningsforening har tillige påstået ophævelse af fredningsnævnets tilladelse af 20. marts 1975 til foretagelse af terrændringer med henblik på etablering af en ny bådhavn ved åens udløb i Ballen. I tilslutning hertil har foreningen påstået fjernelse af den havn, der siden er anlagt, uanset foreningens anke af nævnets tilladelse og uden nødvendig dispensation fra naturfredningslovens strandbeskyttelseslinie og iøvrigt også uden tilladelse fra ministeriet for offentlige arbejder.

Efter besigtigelse og møde med parter og interesserede har overfredningsnævnet besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med følgende ændringer og bemærkninger:

Fredningens geografiske udstrækning.

Det fredede område begrænses således, at der af fredningen udgår ca. 6 ha opdyrket areal vest for åen og ca. 2 ha opdyrket areal øst for åen. Den ændrede grænsedragning berører følgende matrikelnumre: 40 b, 39 b 35 b, 36 c, 5 a, Vester Skerninge by og sogn, samt 7 a og 5, Øster Skerninge by og sogn. Afgrænsningen af det fredede område, ialt ca. 9,1 ha, er herefter som vist på det kort, der hører til overfredningsnævnets kendelse.

Fredningens indhold.

Fredningsbestemmelserne ændres således, som det er meddelt parter og interesserede i rundskrivelse af 29. juni 1976, dog med enkelte yderligere redaktionelle rettelser. Ændringerne vedrører bl.a. den offentlige adgang i ådalen, idet det bestemmes, at der på en strækning langs åens vestside skal være adgang for offentlig gående færdsel ad en natursti med 3 forbindelsesstier til den offentlige vej vest for at 400 m² af matr.nr. 5 a, Vester Skerninge by og sogn, ved den ene af disse adgangsstier afstås til Egebjerg kommune med henblik på etablering af en parkerings-

plads, og at de 2 ovennævnte udsigtspunkter m.v. udgår.

Endvidere ophæves bestemmelsen om påtaleret.

De almindelige fredningsbestemmelser er herefter:

- § 1. De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.
- § 2. Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger iøvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.
- § 3. Opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted, dog at der, såfremt der dokumenteres behov for opstilling af læskure andetsteds end i § 2 nævnte vil kunne meddeles tilladelse hertil af fredningsnævnet efter forudgående godkendelse af udformning og placering.
- På arealerne må ikke etableres minkfarme, fjerkræfarme, dambrug, dyreparker eller opføres drivhuse.
- § 4. Arealerne må ikke benyttes til camping, teltning, oplagsplads, bilophugningsplads, henstilling af udrangerede redskaber eller til henkastning af affald. Ej heller må arealerne benyttes som motorbane, flyveplads eller skydebane.
- § 5. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Der må ikke foretages hegning udover sædvanlige kreaturhegn.

§ 6. Åens løb må ikke ændres, og vandstandssænkning må ikke foretages. Det skal være tilladt at foretage grødeskæring og oprensning i henhold til gældende regulativer.

§ 7. Arealerne må uden for eksisterende skov og kratområde ikke beplantes.

Fredningsplanudvalget skal være berettiget til på udyrkede arealer efter forhandling med ejerne og uden omkostninger for disse at foretage nødvendige skridt til opretholdelse af den i § 1 omhandlede naturtilstand ved fjernelse af selvsåning m.v. og eventuelt ved afgræsning.

§ 8. Der tillægges almenheden adgang til gående færdsel langs åens vestlige side ad her markerede stiadgange fra ejendommen matr.nr. 1 y, Vester Skerninge, til matr.nr. 11 f, smst., samt ad 3 forbindelsesstier fra den vestfor liggende offentlige vej over matr.nr. 1 z, 1 y, 5 a og 11 f som skitseret på kendelseskortet - alt i en bredde af indtil 2 m. Endvidere udlægges på matr.nr. 5 a smst., parkeringsplads på 400 m², og arealet afstås til Egebjerg kommune.

§ 9. De i § 8 nævnte stiadgange langs åen og de 3 forbindelsesstier samt parkeringspladsen etableres ved fredningsplanudvalgets foranstaltning.

Fredningsplanudvalget opsætter efter aftale med ejerne nødvendige hegn ved forbindelsesstierne - og iøvrigt langs åen, hvis ejerne godtgør behov herfor - samt opsætter stenter eller lignende i kreaturhegn til brug for den offentlige adgang.

Vedligeholdelsen af stier m.v. er lodsejerne uvedkommende.

§ 10. Fredningsplanudvalget opsætter anvisningsskilte, der bl.a. kan indeholde forbud mod medtagning af løsgående hunde.

Fredningen er ikke til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse kan etableres toilet eller andet til brug for almenheden.

Specielle spørgsmål.

Vedrørende lystbådehavnen i Ballen.

Overfredningsnævnet har besluttet efter omstændighederne at tillade bibeholdelse af den til etablering af lystbådehavnen foretagne opfyldning af havneareal på ejendommen matr.nr. 1 p, 1 o, 1 q og 1 n, Ballen by, Øster Skerninge sogn.

Under hensyn til, at et så omfattende anlæg er udført uden de fornødne tilladelser fra fredningsmyndighederne, har overfredningsnævnet anmodet om, at der må blive rejst tiltale mod den eller de ansvarlige i medfør af naturfredningslovens § 66

Overfredningsnævnet har endvidere meddelt Egebjerg kommune tilladelse til opførelse af en ca. 30 m² stor offentlig toiletbygning på havnearealet efter nærmere aftale med fredningsplanudvalget.

Der må ikke opsættes reklamer eller lignende på havnearealet, der er omfattet af fredningsbestemmelserne i denne kendelse.

Vedrørende vejprojekt.

Det er under sagen oplyst, at den nordlige del af den fredede ådal er berørt af et nyt vejprojekt til Svendborg-Fåborg hovedlandevej. Under hensyn til, at projektet ikke er endeligt udformet og ikke forventes udført de nærmeste år, er overfredningsnævnet med fredningsnævnet enigt i, at en stillingtagen til projektet ikke bør ske under denne fredningssag. Projektet vil derfor til sin tid være at behandle efter naturfredningslovens regler om afvigelser fra fredningskendelser.

Erstatningerne.

Fredningsnævnet tilkendte erstatning med 600 kr. pr. ha for arealer inden for naturfredningslovens åbeskyttelseslinie og 1.200 kr. pr. ha for arealer uden for denne linie.

Overfredningsnævnet har fundet, at åbeskyttelseslinien ikke kan tillægges erstatningsmæssig betydning i denne fredningssag, der vedrører et vandløb på mellem 2 og 4 m's bundbredde, og som er rejst før 1. oktober 1972 - jfr. herved § 2, stk. 2, i lov nr. 284 af 7. juni 1972 om ændring af naturfredningsloven.

Overfredningsnævnet har herefter tilbudt ejerne

erstatning baseret på ca. 1.000 kr. pr. ha og 10 kr. pr. løbende meter sti. I erstatning for afståelse af areal til parkeringsplads er den pågældende ejer tilbudt 2.000 kr. En enkelt ejer er tilbudt yderligere 8.000 kr. for tab som følge af fordyrelse af byggeri.

Erstatningstilbudene blev accepteret af alle ejerne.

De samlede erstatninger udgør herefter 123.100 kr. med renter $8\frac{1}{2}$ % p.a. fra den 7. november 1975 til anvisning, der har fundet sted.

I omkostninger er tillagt landsretssagfører Finn Poulsen, som repræsentant for 14 ejere, 6.000 kr. og De samvirkende danske Landboforeninger, som repræsentant for 10 ejere, 2.500 kr. for sagens behandling både ved fredningsnævn og overfredningsnævn.

Fredningsudgifterne udredes med $\frac{3}{4}$ af staten og $\frac{1}{4}$ af Fyns amtskommune.

I sagens behandling har deltaget 6 medlemmer af overfredningsnævnet. Et mindretal på 1 medlem har ikke kunnet tiltræde fredningen, idet dette medlem finder området tilstrækkeligt beskyttet gennem de i forvejen gældende regler i zone-, råstof- og naturfredningslovene, herunder bl.a. reglerne om åbeskyttelseslinie.

Det pågældende medlem finder endvidere, at udlægning af stiadgang langs åen er upåkrævet og - sammen med fredningen iøvrigt - vil være unødigt generende for de berørte landbrugs-ejendomme, ligesom de tilkendte erstatninger findes at være for små.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds den 7. november 1975 afsagte kendelse om fredning af en strækning af Syltemade ådal i Egebjerg kommune stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer og således, at kendelsen hviler på følgende ejendomme og på parceller, der er udstykket fra disse ejendomme efter november 1975 og er beliggende inden for det fredede område:

Af Vester Skerninge by og sogn: matr.nr. 1 ø, 1 æ,
1 y, 1 x, 1 ac, 1 av, 41 a, 1 u, 9 d, 35 b, 37 c, 39 b, 40 b,
1 z, 1 v, 38 c, 4 a, 9 z, 5 a, 7 g, 9 a, 10 d, 6 g, 11 f, 69,
115, 22 a, og 22 b.

Af Øster Skerninge by og sogn: matr.nr. 1 i, 1 k, 1 l,
1 m, 1 n, 1 o, 5, 2 b, 7 a, 9 a, 10 a, 9 b.

Af Ballen by, Øster Skerninge sogn: matr.nr. 3 b, 3 a,
1 n, 1 o, 1 p og 1 q.

Kendelsen tjener endvidere som adkomst for Egebjerg
kommune til ovennævnte del af matr.nr. 5 a, Vester Skerninge by
og sogn, som er udstykket til offentligt parkeringsareal.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

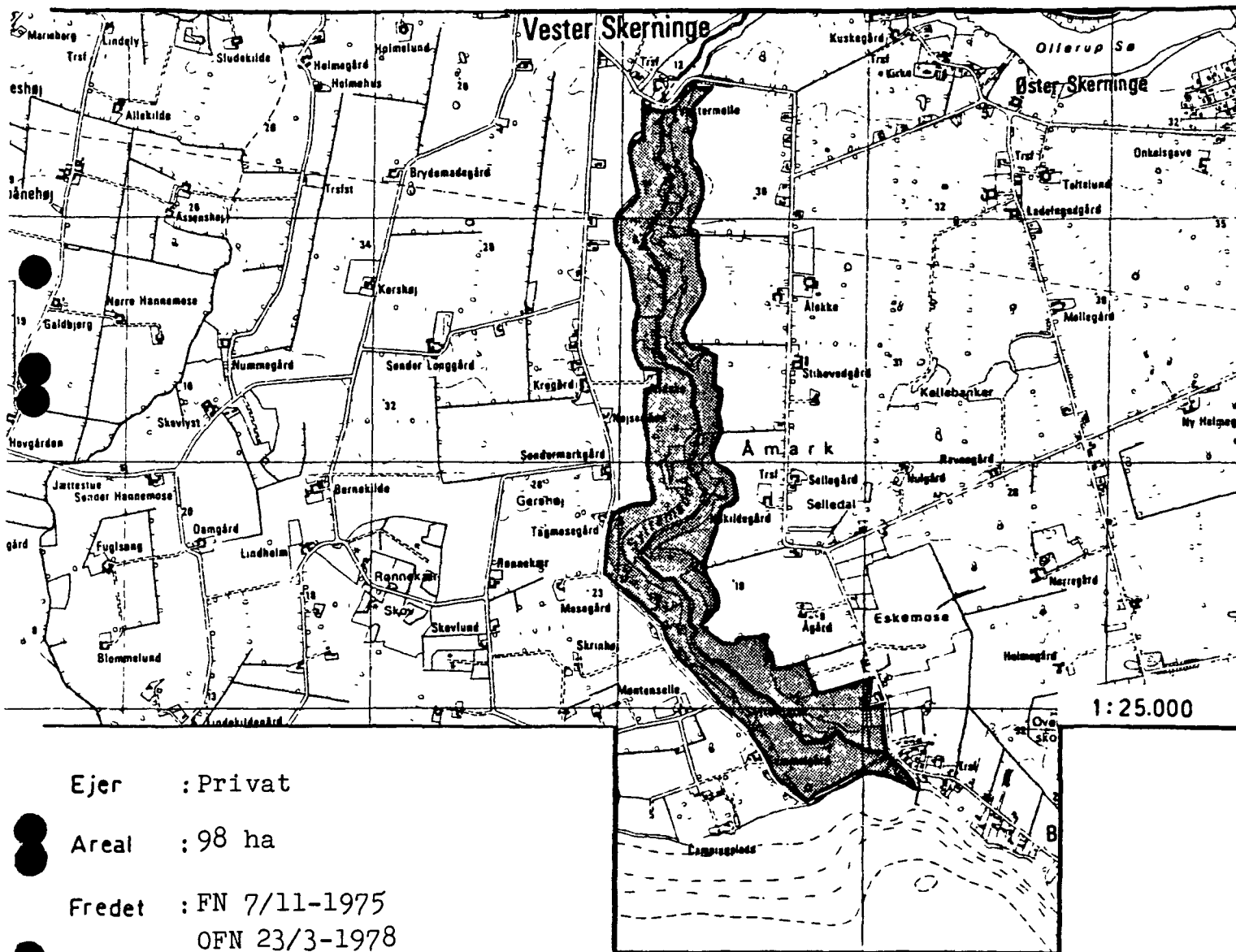

G. Hermann.

Lokalitet: Syltemade Å

Kommune: Egebjerg

Sogn : Øster Skerninge (Vester Skerninge)

Reg. nr.: 427-08-01

Ejer : Privat

Areal : 98 ha

Fredet : FN 7/11-1975
OFN 23/3-1978

Formål : Landskabsbevaring - offentlig adgang til dele af ådalen samt offentlig parkering.

Indhold : Bebyggelse er ikke tilladt. Opstilling af skure, boder, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted. Arealerne må ikke benyttes til camping. Bilophugningspladser må ikke etableres. Motorbaner må ikke anlægges. Dambrug må ikke etableres. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald. Regulering eller rørlægning må ikke finde sted. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

FREDNINGSNÆVNET >

UDSKRIFT AF KENDELSESPROTOKOLLEN
for Fredningsnævnet for Fyns Amts sydlige
Fredningskreds.

Den 7. nov. 1975 afsagde Fredningsnævnet for
Fyns amts sydlige fredningskreds sålydende

K E N D E L S E :

K E N D E L S E

Fredningsplanudvalget for Fyn og Danmarks Naturfredningsforening har ved skrivelse af hhvs. 19. og 9. marts 1970 rejst fredningssag vedrørende et nærmere afgrænset område af Syltemade Å's dal fra Vestermølle i nord til åudløbet i Det sydfynske Øhav i syd. Påstanden er begrundet ved, at ådalen, der danner det naturlige afløb for Ollerup-, Nielstrup-Hvidkilde- og Sørup søer, og som er udformet som det ekstramarginale afløb (det uden for isranden beliggende) for smeltevandet, som østfra presseses frem inde under isen gennem tunneldalen i dalstrøget med søerne, af smeltevandsstrømmene er udgravet som en meget markant dal, der i dag står med særdeles skarptskårne, op til 20 m høje erosionsskrænter. Det hedder videre i rejsningssskrivelsen: "Den store erosionsdal, hvori Syltemade å løber, er således et særdeles vigtigt landskabselement og i sin udformning af enestående karakter for landsdelen. Og ådalen udgør sammen med tunneldalene en landskabelig enhed af stor pædagogisk og videnskabelig interesse og rummer tillige betydelige landskabsæstetiske værdier.

Det er Fredningsplanudvalgets og Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at området opfylder betingelserne for en fredning efter § 1 i naturfredningsloven".

Fredningspåstanden er sålydende:

"Bebyggelse skal ikke være tilladt, bortset fra bygninger, der er nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

Det er ikke tilladt at foretage udstykninger i området, der ikke tjener landbrugsmæssige formål.

Opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Bilophugningspladser må ikke etableres.

Motorbaner må ikke anlægges.

Dambrug må ikke etableres.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Beplantning med busk- og trævegetation uden for de nu eksisterende skovområder, må ikke finde sted uden de påtaleberettigedes godkendelse.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Regulering eller rørlægning af åen må ikke finde sted.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der etableres et stianlæg igennem området.

Der skal være offentlig adgang til ådalen inden for de på vedlagte kortbilag angivne grænser. Grænsen for de offentlig tilgængelige arealer svarer i det væsentlige til skræntoverkanten, der er indlagt på kortbilaget på grundlag af luftfoto. Som støttepunkter for den offentlige adgang foreslås etableret to tilkørselsveje med parkeringspladser som vist på kortbilaget.

De påtaleberettigede skal være berettiget til at lade opsætte gennemgangsmøller og simple broer over vandløbet.

Fredningsbestemmelserne skal ikke hindre velbegrundede bestræbelser for at forskønne og udvikle stedets særlige naturværdier, der ikke ukritisk bør betragtes som endemålet, men som et udgangspunkt.

Påtaleret tillægges fredningsnævnet for Fyns Amts Sydlige Fredningskreds, Fredningsplanudvalget for Fyn og Danmarks Naturfredningsforening".

I rejsningsskrivelsen blev henvist til en erklæring fra Danmarks Geologiske Undersøgelse, ifølge hvilken fredning af ådalen og tilstødende arealer fuldt ud blev støttet og anbefalet.

Under Fredningsnævnets behandling af sagen er der indhentet erklæringer fra interesserede myndigheder og institutioner m. v. Egebjerg kommune har anbefalet fredningen. Rigsantikvaren har oplyst, at der ikke, fortidsmindeforvaltningen bekendt, findes punkter af interesse. Der er ikke i arkivet noteret arkæologiske fund fra området. Naturfredningsrådet og Landskabskonsulenten har varmt støttet fredningen. Rådet har blandt andet anført, at ådalen er en særdeles fuglerig, typisk østdansk krat-, eng-, og rørsumpslokalitet.

Det er særligt fremhævet, at der ved en besigtigelse er fundet mange gråænder, sivsangere, rørsangere og nogle dobbelt bekkasiner, gule vipstjerter, rødrygget tornskader, gøge og kærangere. Det hedder videre i indstillingen: "Noget sådant findes kun relativt få steder med mange fugle pr. arealenhed, og området er således ornithologisk værdifuldt og i høj grad fredningsværdigt.

Af hensyn til de ornithologiske interesser skal rådet anbefale, at der i fredningskendelsen tages følgende forhold i betragtning:

- 1) Ingen vandstandssænkning eller grøftegravning.
- 2) At det forbydes at anvende insekt- eller ukrudsdræbende stoffer i hele det fredede område.
- 3) At der ikke foretages nogen form for kultivering eller dyrkning af områder, der ligger hen i urte-, sump- eller græsarealer.

Rådet kan derfor fuldt ud støtte, at den foreslåede fredning gennemføres. Det skal herudover understreges, at man ud fra navnlig geologiske synspunkter kunne have interesse i at hele dalkomplekset, d. v. s. Syltemade ådalen og det sig hertil sluttende tunneldalsstrøg med Ollerup sø etc., blev fredet som et sammenhængende område".

Landskabskonsulenten har ligeledes anført, at det vil være naturligt ikke

at gennemføre en isoleret fredning af ådalen, men prøve at se denne i et større perspektiv omfattende hele dalkomplekset med Ollerup Sø. Man vil tage dette problem op til drøftelse direkte med Fredningsplanudvalget.

Nogen udvidet fredningspåstand er ikke ved sagens optagelse til kendelse fremkommet fra nogen rejsningsberettiget, idet Fredningsplanudvalget har fastholdt den oprindelige indstilling, således at fredningsplanen bør søges gennemført som en første etape.

Fyns amtsråd har ikke udtalt sig imod fredningen iøvrigt, men har gjort opmærksom på, at den nordligste del af ådalen berøres af vejprojektet Svendborg-Fåborg landevej, og at det vil blive vanskeligt og fordyrende at lægge vejprojektet nord for det af fredningspåstanden omfattede område samt at anlæg af en vejbro fremfor en dæmning med indlagt tunnel for åløbet vil fordyre projektet med 2-2½ million kr. Det er under sagens gang oplyst, at projektet er overgået til hovedlandevej under statens bestyrelse. Ministeriet for Offentlige Arbejder har derefter i en erklæring af 29. november 1972 blandt andet udtalt, at man ikke har noget imod fredningspåstanden, under forudsætning af at fredningen ikke skal være til hinder for etablering af vejen over ådalen. Fredningsplanudvalget og Danmarks Naturfredningsforening har fastholdt, at fredningen bør gennemføres i den påtænkte skikkelse, således at fredningsmyndighederne kan få indsigt med den udformning, som vejprojektets overføring over ådalen vil få.

Senest, d. v. s. i skrivelse af 28. januar 1975 har Fyns Amtskommune, Vejinspektoratet, meddelt, at dette efter aftale med vejdirektoratet i øjeblikket undersøger alternative muligheder for linieføringen. Det kan således blive aktuelt at flytte hovedvejen længere mod nord og altså ganske tæt på fredningsområdets nordlige afgrænsning. For så vidt der bliver tale om stianlæg inden for fredningsområdet, kan sådanne stier medføre en forøget udgift til vejforlægningens passage af ådalen. Man forventer, at åskæringens detaljer forhandles med fredningsmyndighederne forud for detailprojekteringen.

Det bemærkes, at der ikke er fremkommet konkrete oplysninger om et tidspunkt for vejprojektets gennemførelse, men efter alt foreliggende vil det kunne lægges til grund, at dette i hvert fald bliver nogle år ud i fremtiden.

Den oprindelige fredningspåstand omfattede de parceller, som er anført på den neden for angivne Lodsejer- og arealfortegnelse m. v. bortset fra matr. nr. 9-a Vester Skerninge. Under nævnets behandling og besigtigelse i forbindelse med første møde den 14. maj 1974 påpegede nævnets medlemmer, at det måtte anses for mindre konsekvent, at en del af nævnte parcel matr. nr. 9-a Vester Skerninge var holdt uden for fredningspåstanden. Ved skrivelse af 21. juni s.å. fra Fredningsplanudvalget oplyste udvalget, at det skyldtes en fejl ved korttegningen, at dette areal ikke var medtaget, og begærede fredningen udvidet til også at omfatte dette areal, hvorfra der netop er en storslået udsigt fra den offentlige vej sydøst over ådalen og farvandet syd for Fyn. Danmarks Naturfred-

ningsforening har ved skrivelse af 26. juni 1974 tilsluttet sig denne udvidelse af fredningspåstanden.

Om sagens gang iøvrigt kan oplyses, at nævnet har holdt møder den 14. maj 1974 med besigtigelse og påny møder den 27. august og 8. oktober 1974 samt den 28. januar 1975. Nævnet har antaget landbrugskonsulent Eilif Johansen, Ollerup til at vejlede nævnet med hensyn til skønnet over erstatningens størrelse. De fleste af lodsejerne, herunder de, der har ladet sig repræsentere ved landsretssagfører Finn Poulsen, Svendborg og af De samvirkende danske Landboforeninger har principalt protesteret mod fredningen, subsidiært påstået denne væsentligt inddrænket, navnlig således at der ikke gives offentligheden adgang og ikke træffes bestemmelse om forbud mod anvendelse af ukrudts- og insektbekæmpelsesmidler. Enkelte lodsejere har ikke rejst indvendinger mod fredningen, hhvs. har ikke givet møde under sagen. Indvendinger med særlig motivering er rejst af de af anlægget af parkeringspladserne berørte lodsejere. Således har ejeren af Stihovedgård, Henning Ovesen særligt protesteret mod anlæg af parkeringsplads på hans grund matr. nr. 7-a Øster Skerninge, hvilket vil medføre særlige ulemper. Han har derimod ikke modsat sig anlæg af en smal gangsti på grunden fra den offentlige vej Ballen-Øster Skerninge til ådalen, forudsat at den indhegnes, og der tilkendes ham erstatning. Ejeren af matr. nr. 38-b m.fl. Frede H. Madsen har ønsket parkeringspladsen flyttet fra sin ejendom matr. nr. 38-b til den af ham ligeledes ejede ejendom matr. nr. 5-a. Ejeren af naboejendommen matr. nr. 4-a, Kresten Kirkegård har intet haft at indvende herimod. Det rådgivende ingeniørfirma Cowiconsult, der er i gang med at projektere en lystbådehavn i nærheden af åudløbet, har særlig protesteret mod fredningen, såfremt denne vil lægge hindringer i vejen for gennemførelsen af havneprojektet. Kommunen har udtalt, at man gerne ser havneprojektet gennemført, uden at man dog har taget endelig stilling til udformningen.

De lodsejere, som har protesteret mod fredningen, har særlig anført, at den er overflødig, fordi det, man vil opnå ved gennemførelsen, i forvejen er hindret ved åbyggelinien og uden for denne ved by- og landzonenloven. Campering, anlæg af bilophugningspladser m.v., dambrug, henkastning af affald hindres ved naturfredningslovens § 43, grusgravning m.v. af råstoflovgivningen og rørlægning af åen ved vandløbslovgivningen. Særlig har man protesteret mod stianlæg eller i det hele offentlighedens færden, der vil betyde en meget væsentlig værdiforringelse for den herlighedsværdi, en stor del af ejendommene har, og iøvrigt også vil modvirke en del af fredningens naturbevarende formål, eftersom offentlig adgang må antages at indvirke i høj grad forstyrrende på ådalens dyreliv. Alle ejerne af landbrugsarealer i området har begrundet deres kraftige protest mod inddrænkninger i adgangen til anvendelse af ukrudts- og skadedyrsbekæmpende midler med henvisning til, at et sådant forbud vil stille sig ganske hindrende i vejen for rentabel landbrugsdrift i området, ligesom det er gjort

gældende, at det af de ornithologisk sagkyndige nævnte store fugleliv i ådalen i hvert fald ikke tyder på, at fuglelivet hidtil er blevet hæmmet af landbrugets rimelige anvendelse af sådanne midler. Dersom der indføres forbud mod anvendelse af insekt- og ukrudtsbekæmpende midler, må der forventes nedlagt meget betydelige erstatningskrav. Lodsejerne har endvidere ønsket præciseret, hvorledes kravet om offentlig adgang skal forstås, og har af hensyn til erstatningsberegning ønsket præciseret, hvor stierne skal gå. Helst har man i hvert fald påstået offentlighedens adgang begrænset til bestående stier.

For at lette beregningen af lodsejernes erstatningskrav, skitserede fredningsnævnet på et tidligt tidspunkt af sagens behandling det omfang, som man kunne tænke sig at imødekomme fredningspåstanden i. Da det viste sig, at der kun i yderst ringe omfang fandtes bestående stier, som man kunne stille til rådighed for almenhedens passage, anmodede man endvidere Fredningsplanudvalget om at udarbejde et forslag til stiforbindelser. De mødende er under sagens gang gjort bekendt med nævnsmedlemmernes skitseforslag til fredningsbestemmelsernes udformning og med Fredningsplanudvalgets forslag til anbringelse af stier. De lodsejere, der er repræsenteret ved "De samvirkende danske Landboforeninger", har derefter nedlagt påstand om erstatning for ulemper som følge af fredningen særlig ved offentlighedens adgang med deraf følgende jagt- og fiskerimuligheder samt for rådighedsindskrænkninger ved forbudet mod tilplantning og mod bebyggelse til 2.000 kr. pr. ha indenfor åbyggelinien og 2.500 kr. for arealer udenfor denne. For jordafståelse til stier er krævet 5 kr. pr. m² incl. ulemper.

De lodsejere, der er repræsenteret ved advokat, har, uagtet nævnet havde skitseret sine tanker, ikke ment at kunne fremsætte noget erstatningskrav, forinden nævnet havde afgjort fredningens nøjagtige omfang. De pågældende er under det seneste møde i sagen blevet gjort bekendt med, at nævnet ikke mener at have hjemmel til en sådan delafgørelse, idet erstatningsspørgsmålet skal afgøres i selve fredningskendelsen, jfr. lovens § 21, cfr. derimod § 29 ved Overfredningsnævnet. Særlig har ejeren af matr. nr. 1-ø Vester Skerninge Peder Aagaard Hansen påstået forsinkelseserstatning for det tilfælde, at fredningen opgives, jfr. lovens § 13 stk. 3.

Disse lodsejere, der principielt har protesteret mod enhver form for fredning har derhos nedlagt forskellige subsidiære påstande, herunder, at der ikke gennemføres adgang for offentligheden, mere subsidiært, at et eventuelt stianlæg lægges på østsiden, ikke som påtænkt af Fredningsplanudvalget på vestsiden, at der ikke lægges hindringer i vejen for sprøjtning og ukrudtsbekæmpelse, at fredningspåstanden ikke skal være til hinder for tilplantning, eventuelt med granplantninger til juletræer, at der ikke lægges hindringer i vejen for udnyttelse af kalkforekomster til lodsejernes eget brug m. m.

Nævnet skal udtale:

Ad fredningens omfang.

Af de i rejsningssskrivelsen anførte grunde og iøvrigt under hensyn til området's landskabelige værdi med særlig vægt på ådalens uberørte karakter og dyrelivet, særlig fuglelivet i sumpområdet i ådalens sydlige del nær udløbet i havet findes den påståede fredning i det store og hele at burde gennemføres efter påstanden, herunder tillægspåstanden i skrivelser af 21. juni og 26. juni 1974. Det erkendes, at tilstedeværelsen af åbyggelinie for så vidt angår en stor del af arealerne tilgodeser samme formål, som en fredningsdeklaration vil gøre. Da der imidlertid ligger arealer uden for åbyggelinien, som danner en helhed med åbyggeliniearealerne, da det må skønnes af stor vigtighed, at fredningsmyndighederne får indseende med udviklingen også af arealer uden for selve åbyggelinien, samt da det ikke skønnes tilstrækkeligt, at denne udvikling overlades til de med hjemmel i anden lovgivning etablerede myndigheder, hvis sammensætning ikke i samme omfang som naturfredningsmyndighederne med disses adgang til sagkyndig bistand sikrer, at naturinteresser tilgodeses, findes lovgivningens øvrige bånd på disse arealer ikke at være tilstrækkelige. Uden fredning vil der f. eks. i hvert fald ikke være hindringer for tilplantning og terrænændringer uden for åbyggelinien. Nævnet finder ikke at burde undtage det nord for den projekterede Svendborg-Fåborg landevej liggende areal fra fredningen, idet det for det første er højst usikkert, hvor denne landevej vil komme til at gå, og idet det må skønnes at være af stor vigtighed, at der sikres fredningsmyndighederne, eventuelt under udøvelse af disses dispensationsbeføjelser, indseende med vejprojektets nærmere udformning. Nævnet finder ikke tilstrækkelig anledning til at anordne anlæg af en parkeringsplads i området's østside ved Stihovedgård og anlæg af en kørevej fra den offentlige bivej Ballen-Øster Skerninge. En parkeringsplads på dette sted vil være synlig fra modsatte side af ådalen, vil være nærmest skæmmende i landskabet og må skønnes helt uforholdsmæssig, da afstanden fra den offentlige vej til den påtænkte parkeringsplads, ca. 350 m, af virkeligt interesserede let vil kunne tilbagelægges til fods. Der bør derimod anlægges en smal gangsti, effektiv bredde ca. 1,50 m med afståelse af 2 m af hensyn til hegn m.v. fra den offentlige vej til et udgangspunkt ved ådalens overkant, og denne sti vil være at anlægge på det offentliges regning over ejendommen matr. nr. 7-a, således at der tillægges ejeren erstatning for jordafståelse og bekostes opsætning af eet hegn mellem stien og marken syd for dennes sydside. På nordsiden er der et naturligt, levende hegn. Såfremt der måtte vise sig at opstå større ulemper ved parkering på nævnte kommunevej, må spørgsmålet om afståelse af jord til anlæg af parkeringsplads umiddelbart ved vejen optages til afgørelse i en tillægskendelse. Derimod vil der som vist på kortskitsen være at anlægge en parkeringsplads, stor ca. 400 m² vest for ådalen på matr. nr. 5-a Vester Skerninge med en sti-forbindelse, ligeledes som vist på kortskitsen, til ådalen. Med hensyn til er-

statningen forholdes som neden for bestemt. De nævnte arealer vil være at overtage af Egebjerg kommune, der anmodes om at overtage vedligeholdelsen, i medfør af naturfredningslovens § 19.

Da det rådgivende ingeniørfirma, der projekterer lystbådehavnen ved Ballen, pressede stærkt på for at få en afgørelse, og da nævnet ville finde det naturligt at underkaste projektet realitetsbehandling, så meget mere, som planerne inden for nævnets forretningsområde kun ville berøre "etablering af bagland" på ca. 7.600 m² søværts strandbyggelinien på arealer, der må antages at blive omfattet af Syldemade-Å fredningen, tillod nævnet ved skrivelse af 20. marts 1975 den ansøgte terrænændring. Man tog forbehold med hensyn til bygninger på baglandet, og ved skrivelse af 30. juli 1975 stillede man afgørelsen med hensyn til en toiletbygning i bero.

Ad fredningens indhold.

Nævnet finder, at man i det store og hele kan følge påstanden i rejsnings-skrivelsen, men med forskellige indskrænkninger, som nærmere neden for motiveret, idet der samtidig tages stilling til de subsidiære påstande og indvendinger.

Som påstanden er formuleret, hindrer den opførelse af kreatur-læskure, der ikke er tilknyttet bestående landbrugsbygninger. Der har efter nævnets mening ikke vist sig behov for læskure, idet man ikke mener at have bemærket et eneste. Såfremt et behov virkelig dokumenteres, vil læskures opførelse kunne ske med Fredningsnævnets (Overfredningsnævnets) dispensation efter naturfredningslovens § 34.

Kalkgravning har haft et så ringe omfang hidtil, at der ikke skønnes at være noget virkeligt behov for, at fortsat gravning til husbehov tillades. Det bemærkes, at kontrollen med, at gravning fortsat alene finder sted til husbehov, vil være vanskelig.

Regulering eller rørlægning af åen findes ikke tilstrækkeligt sikret mod indgreb ved vandløbslovgivningen alene, hvorfor påstanden på dette punkt findes at burde følges.

Det har under forhandlingerne vist sig forbundet med nærmest uoverstigelige vanskeligheder at tilrettelægge den nærmere brug af stiarealer og disses sikring i forhold til de omliggende arealer med kreaturhold. Med hensyn til adgang for offentligheden bemærker nævnet, at en sådan adgang næppe kan undgå at føre til konflikter med kreaturer i løsdrift på engarealerne, og et eventuelt forbud i et ordensreglement mod at medtage hunde eller et påbud om at disse skal holdes i snor, kan ikke antages at yde tilstrækkelig garanti herimod. Det vil være vanskeligt at regulere den hidtidige adgang for kreaturer til vanding i åen, dersom stierne forsynes med egentlig indhegning. Stianlæg, navnlig med indhegning vil i sig selv blive bekosteligt alene for så vidt angår arealafståelse, men nævnet er med lodsejerne enig i, at der ved offentlig adgang, særlig dersom denne lettes ved stianlæg, vil blive påført lodsejerne ganske betydelige u-

lemper, og dermed værdiforringelse, således at bekostningerne ikke vil komme til at stå i rimeligt forhold til det, som ønskes opnået. Dertil kommer, at stianlæg i væsentligt omfang vil komme til at gå ud over områdets hidtidige uberørte karakter, vil kunne virke hæmmende på fuglelivet og vil kunne give en iøvrigt utilsigtet lettelse for ulovligt fiskeri.

Ud over hvad der følger af det foran anførte om anlæg af 2 stier fra offentlige veje ud til selve ådalen, findes der derfor ikke at burde gives offentligheden adgang.

Nævnet mener ikke at kunne følge Naturfredningsrådets påstand om forbud mod anvendelse af insekt- eller ukrudsdræbende midler. For så vidt angår engarealerne er et forbud overflødig, da sådanne midler ikke vil blive anvendt her af fornuftige landmænd. Og for så vidt angår dyrkede arealer er Fredningsnævnet enig med lodsejerne i, at et totalt forbud helt vil hindre anvendelse af arealerne i overensstemmelse med, hvad moderne, rationelt landbrug tilsiger, således at der også her, dersom denne påstand følges, må forventes betydelige erstatningskrav. Nævnet mener, at der bør gives lodsejerne adgang til insekt- og ukrudsbekæmpelse i samme omfang som hidtil, men således at nævnet forbeholder sig at tage adgangen til sådan bekæmpelse op til fornyet overvejelse ved en tillægskendelse, hvis fortsat anvendelse af sådanne midler måtte medføre ulempe for dyrelivet eller for vilde planter på udyrkede områder.

Naturfredningsrådets ønske om forbud mod kultivering af områder, der henligger som urte-, sump- eller græsarealer, skønnes for så vidt overflødig, da de lavtliggende arealer næppe kan opdyrkes. Et påbud om, at engarealerne skal anvendes til kreaturgræsning som hidtil indsættes dog ex tuto.

Forbudet mod vandstandssænkning er i forvejen omfattet af Fredningsplanudvalgets påstand om forbud mod regulering af vandstanden. Bestemmelsen om bestræbelser for at udvikle stedets særlige naturværdier er uklar og overflødig og udelades derfor i kendelsen. Bestemmelsen om påtaleret forenkles således, at kun fredningsnævnet har påtaleret.

Ad erstatningsspørgsmålene.

Under hensyn til, at der herefter ved fredningen kun i beskedent omfang pålægges lodsejerne byrder ud over de i henhold til fredningslovgivningen og anden lovgivning i forvejen bestående, vil erstatningen være at fastsætte efter retningslinier svarende til de af Overfredningsnævnet/taksationskommissionen fastsatte erstatninger ved jord af tilsvarende bonitet (f. eks. Stenderup-Hage-fredningen), nemlig for

arealer inden for byggelinier	600 kr. pr. ha.	
do uden for byggelinier	1200 kr. - -	
afståelse til stier og parkeringsplads på god landbrugsjord:	5 kr. -	m ²
hegning med vildthejn eller lignende	8 kr. -	lbm

Særligt erstatningsgrundlag foreligger for følgende lodsejere:

Matr. nr. 1-ø m. fl. Vester Skerninge:

Skønsmæssig erstatning for indskrænkning i erhverv, (stutteri og rideskole)
som følge af hindringer for byggeri fastsættes til 8.000 kr.

Matr. nr. 5-a Vester Skerninge:

Afståelse til sti og parkeringsplads samt hegning, til sti 2.000 kr.
for parkeringsplads 2.000 kr.
og til hegning 3.200 kr.

Matr. nr. 7-a Øster Skerninge:

Afståelse af areal til sti og hegning, til sti 4.500 kr.
til hegning 3.600 kr.

Det bemærkes, at der ikke findes grundlag for at tillægge ejeren af matr.
nr. 3-a Øster Skerninge erstatning for fredningsbånd på selve øen, da fredningen
ikke hindrer fortsat fiskeri og rørskær.

Der tillægges ikke erstatning til ejeren af matr. nr. 1-n, 1-q, 1-o og 1-p
ifølge tingbogsattest Øster Skerninge kommune, nu Egebjerg kommune.

Om erstatningsberegninger og beløb henvises iøvrigt til følgende skema:

lb. nr.	matr. nr. ejer	areal iflg. matr. ¹ len heraf påstås fredet: a) uden normal drift b) med normal omdrift ha	omfattet af: a) skovbyggelinie b) åbeskyttelseslinie c) strandbeskyttelseslinie ha	bemærkninger	Erstatning: Hvis flere tal angiver 1. tal areal udenfor byggelinie 2. tal areal indenfor byggelinie
1	Vester Skerninge by og sogn <u>1^g</u> Peder Ågård Hansen & Karen M. Hansen	<u>13.3929</u> a) 0.7000 b) 0.5800	a) - b) 1.2800 c) -	Mistet adgang til erhvervsbyggeri	8.000 768 <u>8.768</u>
2	<u>1^æ</u> Hans Jensen	<u>6.0000</u> a) 1.5600 b) 0.5850	a) - b) 2.1450 c) -		1.287
3	<u>1^z</u> Einer Burgård	<u>6.0000</u> a) 1.3800 b) 1.3500	a) - b) 2.7300 c) -		1.638
4	<u>1^y</u> Verner Hansen	<u>6.0000</u> a) 1.8100 b) 0.7000	a) - b) 1.5100 c) -		1.200 906 <u>2.106</u>
5	<u>1^x</u> Svend O. Nielsen	<u>3.1450</u> a) 0.7050 b) 0.4650	a) - b) 1.1700 c) -		702
6	<u>1^{ac}, 7^g, 1^{av}</u> Peder Hansen	<u>1^{ac} 7^g 1^{av}</u> <u>1.6700 1.2754 2.4370</u> a) 0.4500 1.2754 - b) 0.2200 - 0.2850	<u>1^{ac} 7^g 1^{av}</u> a) - - - b) 0.6700 1.2754 0.2850 c) - - -		402 765 171 <u>1.338</u>
7	<u>1^u og 41^a</u> Allan Hummel	<u>1^u 41^a</u> <u>0.6825 0.5650</u> a) 0.6825 0.2750 b) - -	<u>1^u 41^a</u> a) - - b) 0.6825 0.2750 c) - -		410 165 <u>575</u>
8	40 ^b , 39 ^b og 37 ^c Axel Sørensen 35 ^b og 9 ^d Axel Sørensen	<u>40^b 39^b 37^c</u> <u>0.7021 0.8609 0.2766</u> a) 0.2160 - 0.2766 b) 0.0940 0.0980 - <u>35^b 9^d</u> <u>1.1060 2.5347</u> a) 0.2180 1.9040 b) 0.1500 0.6300	<u>40^b 39^b 37^c</u> a) - - - b) 0.3100 0.0780 0.2766 c) - - - <u>35^b 9^d</u> a) - - b) 0.2180 2.3980 c) - -		186 324 47 166 131 180 163 1439 <u>2.336</u>
9	36 ^c , 1 ^v og 38 ^c Jens Børge Pedersen	<u>36^c 1^v 38^c</u> <u>2.2390 2.1928 0.6367</u> a) - 0.5200 0.6367 b) 1.0240 0.1625 - c) - - -	<u>36^c 1^v 38^c</u> a) - - - b) - 0.6825 0.6367 c) - - -		1228 410 382 <u>2.020</u>
10	4 ^a og 9 ^z Kresten Kirkegård	<u>4^a 9^z</u> <u>12.1854 1.2667</u> a) 1.9130 - b) - 1.2667	<u>4^a 9^z</u> a) - - b) 1.9000 1.2500 c) - -		16 1140 20 750 <u>1.926</u>
					trp. 22.696

lb. nr.	matr. nr. ejer	areal iflg. matri' 'en heraf påstås fredet a) uden normal omdrift b) med normal omdrift ha	omfattet af: a) skovbyggelinie b) åbeskyttelseslinie c) strandbeskyttelseslinie ha	bemærkninger	Erstatning trp. 22.696
11	5 ^a G. M. S. Madsen og Fr. H. Madsen	<u>14.3426</u> a) 3.2950 b) 6.3500	a) - b) 5.3500 c) -	sti med off. adgang ca. 200 m til off. parkeringsplads afstås ca. 400 m ² + hegning	1) 5.154 2) 3.210 sti 2.000 park. 2.000 hegn 3.200 <u>15.564</u>
12	9 ^a Tove Birgit Nørgård og Erik Nørgård	<u>8.2956</u> a) - b) 0.3375	a) - b) 0.3300 c) -		9 <u>198</u> 207
13	10 ^d og 6 ^g Erling Møller	<u>10^d 6^g</u> <u>2.0918 0.8800</u> a) 2.0918 0.8800 b) - -	<u>10^d 6^g</u> a) - - b) 2.0918 0.8800 c) - -		1.255 <u>528</u> 1.783
14	11 ^f Jens P. Petersen	<u>2.4915</u> a) 2.4915 b) -	a) - b) 2.4915 c) -		1.495
15	69 og 115 (halvpart) Christian Ejner Christoffersen	<u>69 115</u> <u>8.9790 2.8291 = ½</u> a) 1,9950 2.8291 = ½ b) - -	<u>69 115</u> a) - - b) 1.9950 1.2050 = ½ c) - 1.6050 = ½		1.197 23 <u>723</u> 1.943
16	22 ^a , 22 ^b og 115 (½) Ingelise Mærsk Møller	<u>22^a 22^b 115</u> <u>8.8790 0.1024 2.8291 = ½</u> a) <u>3.1525 - 2.8291 = ½</u> b) 2.1650 0.1024 -	<u>22^a 22^b 115</u> a) - - - b) 5.3175 0.1024 1.2050 = ½ c) - - 1.6050 = ½		3.191 61 23 <u>723</u> 3.998
17	<u>Øster Skerninge by og sogn</u> 1 ⁱ Thora M. Johansen	<u>6.0760</u> a) <u>0.3600</u> b) 0.3500	a) - b) 0.7100 c) -		426
18	1 ^k Ejner T. Hansen og Erna Marie Hansen	<u>5.5460</u> a) <u>0.4750</u> b) 0.4000	a) - b) 0.8750 c) -		525
19	1 ^l Metha Erikka Dyreborg Kromann	<u>5.5550</u> a) <u>0.5600</u> b) 0.3000	a) - b) 0.8600 c) -		516
20	1 ^m Otto Marius Jørgensen	<u>5.5690</u> a) <u>0.6000</u> b) 0.3750	a) - b) 0.9750 c) -		585
					trp. 49.738

lb. nr.	matr. nr. ejer	areal iflg. matri en heraf påstås fredet: a) uden normal omdrift b) med normal omdrift ha	omfattet af: a) skovbyggelinie b) åbeskyttelseslinie c) strandbeskyttelseslinie ha	bemærkninger	Erstatning trp. 49.738
21	1 ⁿ Berta M. Lauritsen	<u>5.1320</u> a) 0.6375 b) 0.3325	a) - b) 0.9700 c) -		582
22	1 ^o Sv. Juel Kirkegård	<u>3.7100</u> a) 1.0600 b) 0.3825	a) - b) 1.4425 c) -		866
23	2 ^b og 5	<u>2^b 5</u> <u>2.2920 21.9317</u> a) 0.3730 2.5030 b) 0.3300 2.9180	<u>2^b 5</u> a) - - b) 0.6930 4.4310 c) - -		12 416 1.188 <u>2.659</u> 4.275
24	7 ^a Henning K. Ovesen	<u>22.0814</u> a) 3.2290 b) 2.5560	a) - b) 0.4915 c) -	sti med off. adgang ca. 450 m + indhegning i een side	1) 6.352 2) 295 sti 4.500 hegn 3.600 14.747
25	9 ^a Mads Nielsen	<u>24.2944</u> a) 6.1500 b) 3.7000	a) - b) 9.6800 c) -		204 <u>5.808</u> 6.012
26	10 ^a Frede Mortensen	<u>27.8937</u> a) 4.8500 b) 2.0250	a) - b) 5.8750 c) -		1.200 <u>3.525</u> 4.725
27	9 ^b Erling Møller	a) 0.5100 b) -	a) - b) 0.5100 c) -		306
28	<u>Ballen by, Øster Skerninge sogn</u> 3 ^b Hans C. Rasmussen	6.7960 a) 1.2500 b) 1.9350	a) 0.5350 b) 2.5400 c) -	x)	132 <u>1.845</u> 1.977
29	3 ^a Indvard B. H. Hulgård	6.8747 a) 3.2225 (incl. sø) b) 4.5475	a) 1.1100 b) 6.6600 (incl. sø, der x) er 5200 b) excl. søen 6.1400	Ingen erstatning for selve søen	a) 666 b) <u>3.684</u> 4.350
30	1 ⁿ , 1 ^g , 1 ^o og 1 ^p Ø. Skerninge kommune	<u>1ⁿ 1^g 1° 1^p</u> <u>0.8352 0.1820 0.2020 0.0970</u> a) 0.8352 0.1820 0.2020 0.0970 b) - - - -	<u>1ⁿ 1^g 1° 1^p</u> a) - - - - x) b) - - - - c) 0.8352 0.1820 0.2020 0.0970	Arealerne påstås offentligt tilgæn- gelige	
x) Arealer, der berøres af flere byggelinier, er kun opgjort under den mest restriktive af de pågældende byggelinier.					Samlet erstatning 87.578 =====

Alle erstatningsbeløb kan udbetales til ejeren, da indgrebene ikke skønnes at medføre fare for pantesikkerheden jfr. naturfredningslovens § 21 i. f.

Thi bestemmes:

De foran nævnte ejendomme eller dele af disse som vist på vedføjede kort-bilag underkastes fredning som påstået med visse begrænsninger, alt som følger:

Bebyggelse skal ikke være tilladt, bortset fra bygninger, der er nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Såfremt der dokumenteres behov for opstilling af læskure for kreaturer andetsteds inden for området, kan læskure kun forventes tilladt opstillet i overensstemmelse med en af Fredningsnævnet godkendt udformning.

Det er ikke tilladt at foretage udstykninger, der ikke tjener landbrugsmæssig formål.

Opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Bilophugningspladser må ikke etableres.

Motorbaner må ikke anlægges.

Dambrug må ikke etableres.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Beplantning med busk- og trævegetation uden for de nu eksisterende skovområder, må ikke finde sted uden de påtaleberettigedes godkendelse.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Regulering eller rørlægning af åen må ikke finde sted.

Der gives offentligheden adgang til udsigt ud over området ad 1½ m brede stier (effektiv bredde) som vist på tegningen over matr. nr. 5-a Vester Skerninge og 7-a Øster Skerninge. Stierne vedligeholdes af Egebjerg kommune. Såfremt der med tiden skulle vise sig behov for udlæg af yderligere stiarealer, vil spørgsmålet herom blive optaget til afgørelse ved en tillægskendelse. Derudover er der alene adgang til områderne i overensstemmelse med fredningslovens almindelige regler.

Engarealerne skal afgræsses ved heste, kreaturer eller får. Arealerne iøvrigt skal anvendes til græsning, korn- eller frøavl. Ukrudts- eller skadedyrsbekæmpelse kan finde sted på de dyrkede arealer i overensstemmelse med forsvarelig landbrugsmæssig drift og i rimeligt omfang. Nævnet forbeholder sig, dersom anvendelse af sådanne midler måtte have en væsentlig skadelig indflydelse på områdets vilde planter og dyrelivet at give nærmere regulerende bestemmelser.

Med erstatning til ejerne forholdes som foran anført. Påtaleretten udøves af Fredningsnævnet for Fyns amts Sydlige Fredningskreds.

Der tillægges landsretssagfører Finn Poulsen, Svendborg, i salær 2000 kr., som udredes som fredningsudgift.

Erstatningsbeløbene udredes af staten med 3/4 og af amtsfonden med 1/4 og forrentes i overensstemmelse med naturfredningslovens § 21 stk. 4 fra kendelsens dato med 1% over Nationalbankens diskonto, indtil beløbet kan hæves.

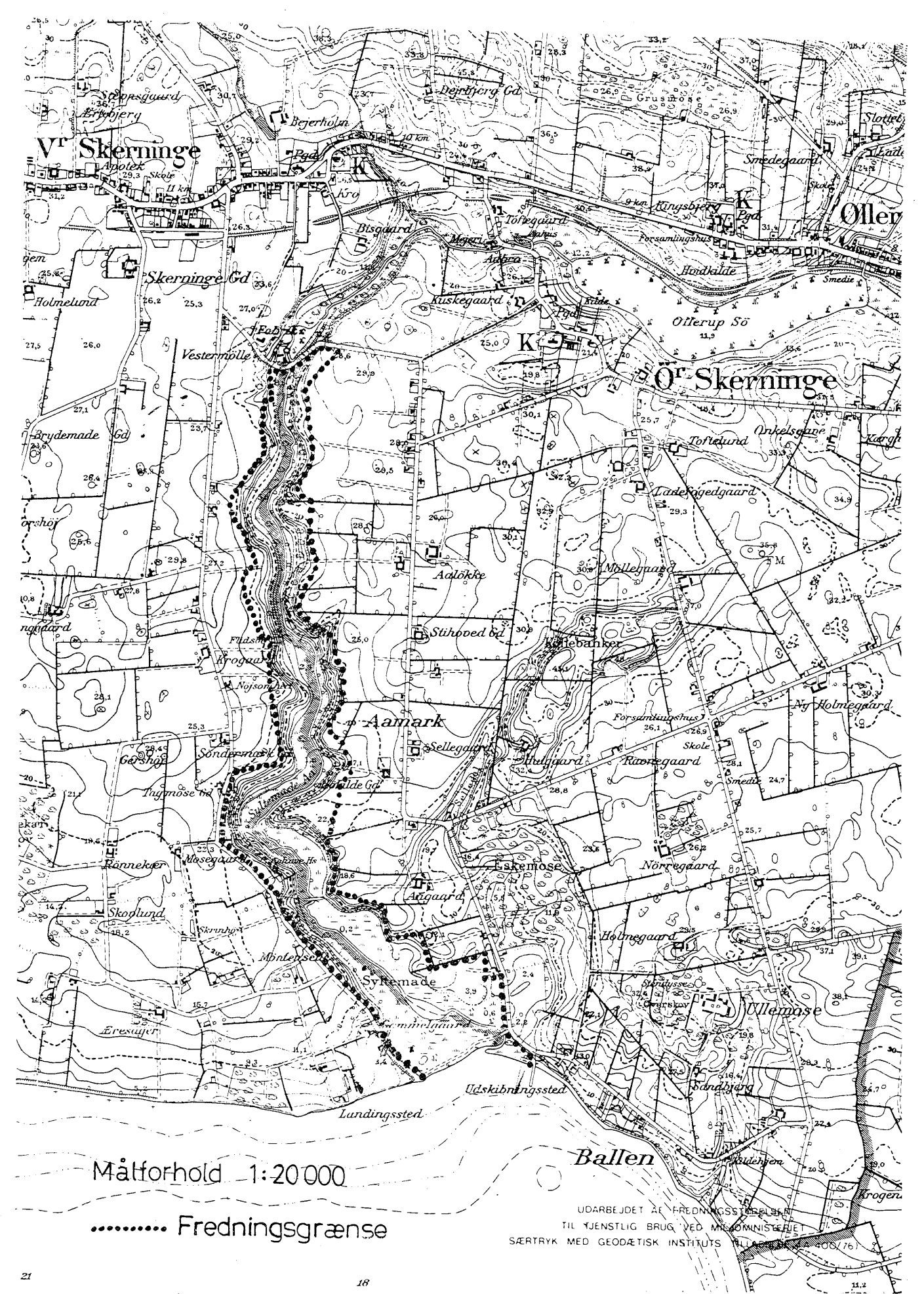
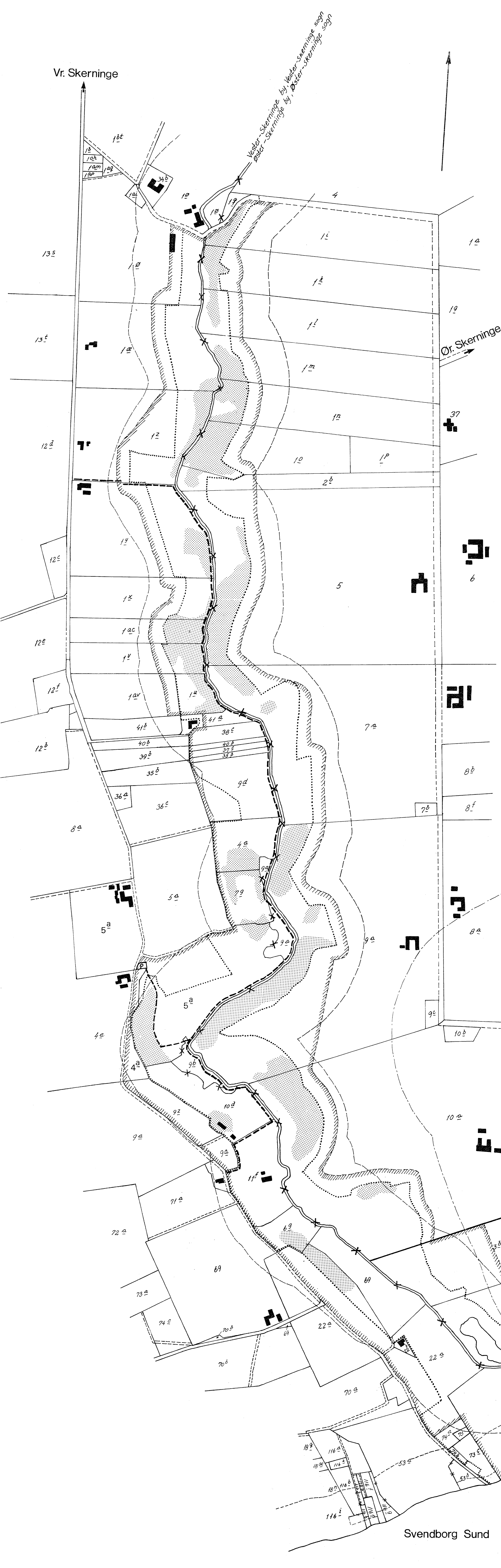
Kendelsen vil være at forelægge for Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 21 stk. 1, 1. pkt. og kan også af hver af de interesserede lodsejere eller de i naturfredningslovens § 22 stk. 2 omhandlede myndigheder m. fl. inden 4 uger indbringes for Overfredningsnævnet.

Jul. Paulsen

Hans Larsen

Viggo Olsen

KORT >

OMRÅDER OMKRING SYLTEMADDE Å.

Vester Skerninge by, Vester Skerninge sogn.
 Ballen by og Øster-Skerninge by, Øster Skerninge sogn.
 Fyns amt.

Signaturforklaring:

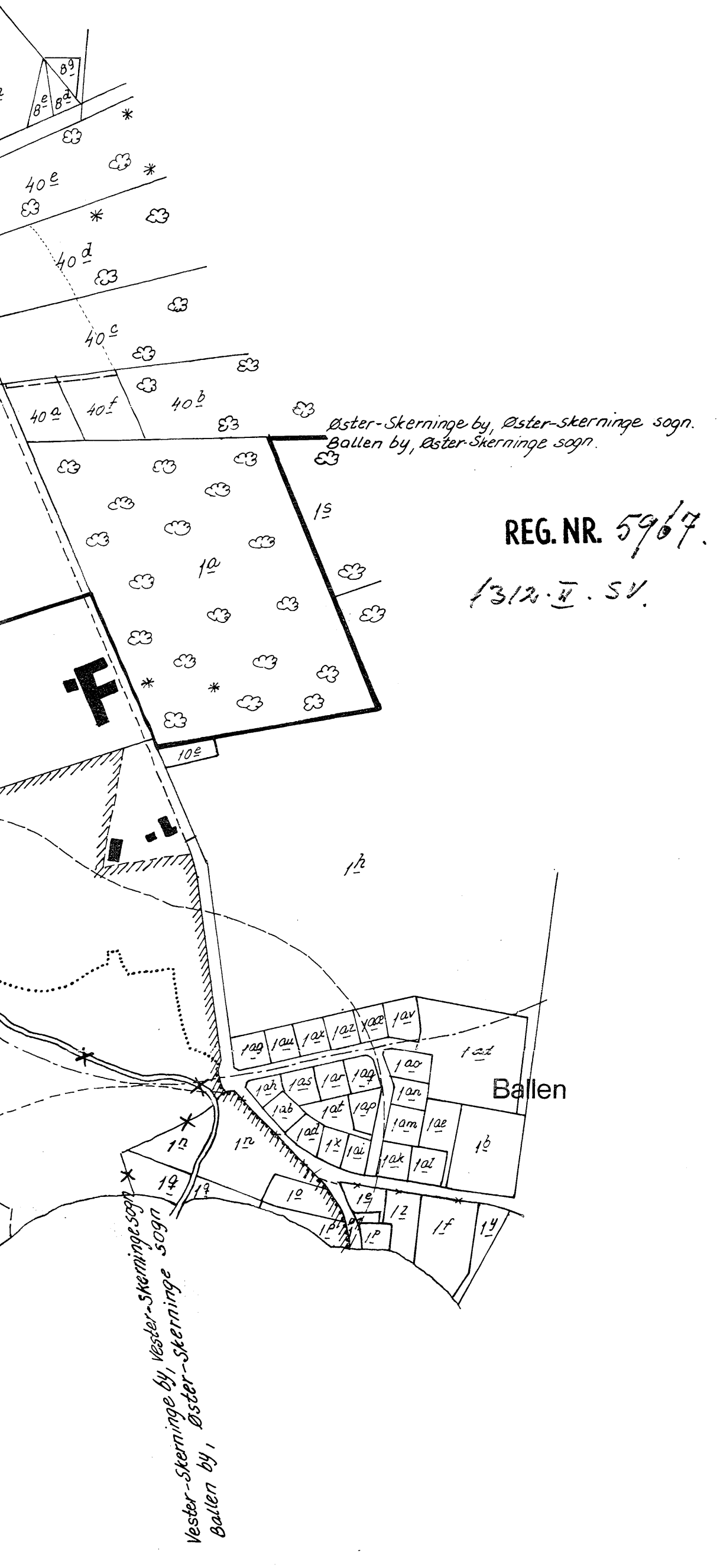
- x — x — Sognegrænse
- Ejerlavsgrense
- - - Åbeskyttelseslinie
- · · · · Strandbeskyttelseslinie
- · - · - Skovbyggelinie
- · · · · Dyrkningsgrænse (omtrentlig 1975)
- - - - - Fredningsgrænse
- ▭ P ▭ Parkerings- og opholdsareal
- - - - - Offentlig sti
- ▨ Skov- og kratområde

Syltemade Å's forløb indlagt efter flyvefoto i ca. 1:4000.

Målforhold ca. 1:4000.

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR FYNs AMT.

Kortbilag hørende til OVERFREDNINGSNÆVNETS kendelse i sag nr.: 2285/75	Grundkort udarbejdet den: 1975 Sted: FPU Fyns amt Rettelser, tilføjelser m.v. af dato februar 1978
--	---

REG. NR. 5967
 1312.4.SV.

Svendborg Sund

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR FYN AMT
med tilføjelse af
GEOGRATISK INSTITUT.

1:20000

OMRÅDER OMKRING SYLTEMADÉ Å.

Vester Skerninge by, Vester Skerninge sogn.
Ballen by og Øster Skerninge by, Øster Skerninge sogn.
Fyns amt.

Signaturforklaring:

- × × × Sognegrænse
- Ejerlavsgrense
- - - - - Åbeskyttelseslinie
- - - - - Strandbeskyttelseslinie
- - - - - Skovbyggelinie
- ..... Dyrkningsgrænse
- ~~~~~ Fredningsgrænse
- [P] Parkerings- og opholdsareal ca. 400 m²
- oooooo Stiadgang

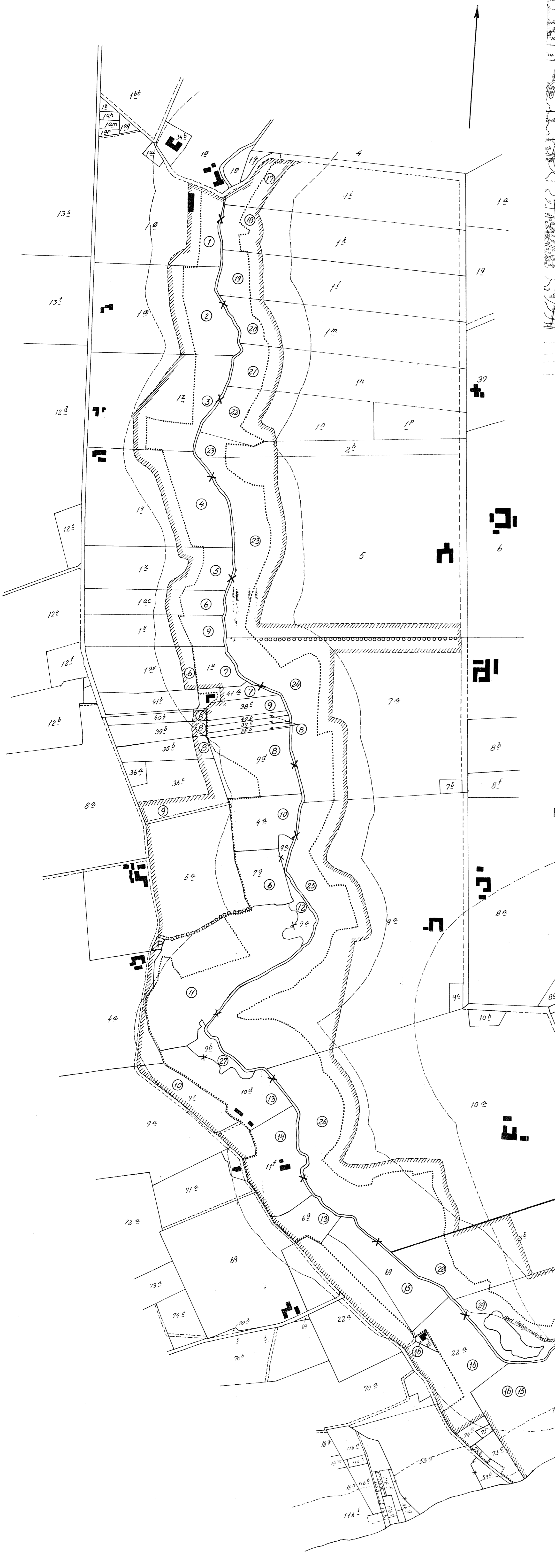
Syltemade Å's forløb indlagt efter flyvefoto i ca. 1:4000.

Måltorhold ca. 1:4000.

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR FYN AMT.

APRIL 1975.

REG.NR. 05967.000

Vester Skerninge by, Vester Skerninge sogn.
Ballen by, Øster Skerninge sogn.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05967.00

Dispensationer i perioden: 17-07-1985 - 02-11-2006

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

5700 SVENDBORG, den 17/7 1985

Journal nr.: 112/85

Til fredningsregisteret
til orientering

19/7-85-PAK

Dags dato har man tilskrevet Erling Møller, Langegyde 51, Vester Skerninge, således:

" I et gennem Egebjerg kommune hertil indsendt andragende har De ansøgt om tilladelse til på ejendommen matr. nr. 10^d Vester Skerninge by, Vester Skerninge, at opføre en tilbygning i form af en udestue stor 30 m² til det bestående beboelseshus på ejendommen.

Ejendommen er omfattet af den med Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1978 truffne bestemmelse om fredning af Syltemade Ådal. Ifølge kendelsen er bebyggelse inden for det fredede område med visse undtagelser ikke tilladt. Det ansøgte kræver derfor dispensation fra fredningskendelsen i medfør af naturfredningslovens § 34.

Ved sagens fremsendelse har Egebjerg kommune ikke afgivet nogen indstilling.

Fyns amtskommune har i en over sagen afgivet erklæring blandt andet fremhævet, at ejendommen ligger højt i terrænet og på kanten af ådalen, og har i øvrigt udtalt, at man efter en samlet vurdering ikke finder, at udestuen vil påvirke landskabsoplevelsen i negativ retning, således at man ikke har udtalt sig imod det ansøgte.

Nævnets medlemmer har -enkeltvis - besigtiget forholdene på stedet og har derefter enstemmigt besluttet at udtale:

Fredningsnævnet finder ikke, at meddelelse af den ansøgte tilladelse er uden betænkelighed, særlig af hensyn til konsekvenserne, men har dog besluttet under hensyn til de konkrete forhold på stedet, særlig med hensyntagen til, at bygningen

Løs St 19/7-85

ligger uden for selve ådalen, og til at tilbygningen vil blive sløret af den eksisterende bevoksning, at udtale, at det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål. Herefter tillader nævnet det ansøgte i medfør af naturfredningslovens § 34 på betingelse af

at de levende hegn omkring huset bevares og plejes, og
at træerne i haven, herunder den store rødbøg bevares og plejes.

Betingelserne vil af nævnet blive foranlediget tinglyst på ejendommen i medfør af naturfredningslovens § 64.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amtsråd, Fredningsplanudvalget for Fyn m.fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet, om foranstående.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a. "

Hvilket herved meddeles.

Jul. Paulsen.

Modtaget i fredningsstyrelsen

18 JULI 1985

Fredningsstyrelsen

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 25. februar 1992

Journal nr.: Frs. 281/1991

Dan Lauritsen
Langegyde 54
5762 Vester Skerninge

Ved skrivelse af 12. november 1991 har Egebjerg kommune på Deres vegne fremsendt en ansøgning om tilladelse til opførelse af en 374 m² stor lade til ly for fedekvæg, opbevaring af halm, foder og maskiner m.v. på ejendommen matr. nr. 11 f Vester Skerninge by, Vester Skerninge.

Det fremgår af ansøgningen, at laden opføres i træbuer, beklædt med trykimprægneret profilbrædder samt eternittag.

Ejendommen, der er en landbrugsejendom på 5,5 tdr. land, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977, hvor det bl.a. i de almindelige fredningsbestemmelser hedder:

".....

§ 1. De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende brømme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

§ 2. Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger iøvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fred-

ningsnævnets forudgående godkendelse.

....."

Fredningsnævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen.

Under mødet oplyste De, at De udover de 5,5 tdr. land også ejer og har forpagtet ca. 35 tdr. land. De er fritidslandmand, og den bygning, der ligger på det fredede areal, er udlejet. Endvidere oplyste De, at De i øjeblikket har en ansøgning liggende hos myndighederne om tilladelse til opførelse af en ladebygning på en ejendom, som De også ejer, der er beliggende på den anden side af vejen Langegyde umiddelbart udenfor det fredede område.

Kommunens repræsentant anbefalede under mødet det ansøgte.

Landskabsafdelingens repræsentant udtalte betænkelighed ved det ansøgte under hensyn til, at den meget store tagflade vil virke meget dominerende i landskabet, og udtalte endvidere betænkelighed ved, at mange maskiner i området vil kunne påvirke vådområdet ret kraftigt. Endelig udtalte landskabsafdelingens repræsentant, at der kan være tvivl om, hvorvidt en stald på 374 m² på en ejendom på 5,5 tdr. land er erhvervsnødvendig for ejendommens drift.

Naturfredningsforeningens repræsentanter tilsluttede sig landskabsafdelingens ovennævnte bemærkninger.

Under mødet forespurgte fredningsnævnet Dem, om De var villig til eventuelt at ændre projektet, således at laden blev mindre end de ansøgte 374 m², men dette afslog De. Fredningsnævnet optog herefter sagen til afgørelse, og nævnet var enig i at meddele afslag til det ansøgte på det foreliggende grundlag, idet nævnet lagde til grund, at den dispensationsmulighed, der er i Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 § 2 om tilladelse til bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme må forstås således, at der skal være et rimeligt forhold imellem landbrugsarealet og den ansøgte

bygnings størrelse. Nævnet fandt, at, når henses til, at det omliggende areal alene er på 5,5 tdr. land, vil det ikke være i overensstemmelse med Overfredningsnævnets kendelse at meddele tilladelse til en ladebygning på 374 m².

Nævnet meddelte Dem mundtlig efter votering resultatet, hvorefter De ændrede ansøgningen til, at hallen alene skulle have en størrelse på 240 m². På denne baggrund genoptog nævnet sagen og foretog fornyet votering, og nævnet er herefter enig om at meddele tilladelse til det ansøgte som nedenfor bestemt.

Nævnet meddeler herved, at nævnet enstemmigt har besluttet at meddele tilladelse i medfør af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 § 2, jfr. naturfredningslovens § 34, til opførelse af en lade på max. 240 m² på ejendommen matr. nr. 11 f Vester Skerninge by, Vester Skerninge. Tilladelsen er betinget af,

at laden opføres som vist på den fremsendte tegning og rids,
at laden placeres ca. 20 - 25 m fra markvejen - bygget ind i skrånten, således at den bliver mindst mulig synlig fra landevejen,

at der anvendes gråt eternit som tagbeklædning,

at siderne beklædes med trykimprægneret træ,

at der etableres en slørende beplantning omkring laden med de i området naturligt forekommende planter, og

at den eksisterende træhal fjernes.

Endvidere skal fredningsnævnet påtale, at der i forlængelse af den eksisterende lade/maskinhus ned mod åen er etableret 3 betonklodser - formentlig som start til fundament - uden fredningsnævnets tilladelse. Betonklodserne vil efter Deres tilsagn under mødet straks blive fjernet.

Endvidere aftaltes det under mødet, at landskabsafdelingen kontakter Dem med hensyn til drøftelse af den sti, der i henhold til Overfredningsnævnets kendelse forløber mellem ejendommen matr. nr. 11 f og ejendommen matr. nr. 9 a, idet stien, som den ligger i

dag, forløber hen over Deres mark, hvor der færdes en del kreaturer. Det er fredningsnævnets opfattelse, at stien skal være afgrænset, således at den forløber langs det levende hegn og afgrænset ind til Deres mark med kreaturerne af et trådhegn.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

S. Raunholt
næstformand

/if

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 6. april 1992

Journal nr.: Frs. 317/1991

Formanden for Ballen Sejlklub, Kirsten Toke,
Balvej 7,
Ballen,
5762 Vester Skerninge.

Ved skrivelse af 27. oktober 1991 til Egebjerg kommune har De på vegne Ballen Sejlklub ansøgt kommunen om midlertidig opstillings-tilladelse for ombygget skurvogn uden hjul på kommunens areal ved Ballen Havn, matr. nr. 1 n Ballen by, Vester Skerninge.

Skrivelsen er af kommunen fremsendt til Fyns Amt og af amtet videresendt til fredningsnævnet, idet det ansøgte kræver fredningsnævnets tilladelse i henhold til naturfredningslovens § 34 og § 47 a, dels fordi ejendommen er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1978, dels fordi ejendommen er omfattet af åbeskyttelseslinien.

Det fremgår af Deres skrivelse, at skurvognen efter ombygning fremtræder i nogenlunde samme arkitektur som den i forvejen byggede toiletbygning. Skurvognen er 3,10 meter bred og 7,15 meter lang og 3,58 meter høj.

Fredningsnævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen, og det konstateredes, at skurvognen var opstillet og opstillet foran de på grunden værende træer ud mod vandet.

Fredningsnævnet har tidligere den 28. september 1989 afholdt fredningsnævnsmøde på ejendommen, hvor også De deltog, idet man fra Ballen Sejlklub havde fremsendt en ansøgning om tilladelse til opførelse af et klubhus på arealet. Efter en votering på stedet tilkendegav fredningsnævnet, at det ansøgte krævede fred-

1214/7-0018

5

JUG
111

ningsnævnets tilladelse efter naturfredningslovens § 34 og § 47 a. Endvidere blev det vedtaget efter forhandling på mødet, at Ballen Sejlklub og Egebjerg kommune, inden nævnet tog stilling til den på daværende tidspunkt omhandlede ansøgning om et klubhus, skulle fremsende en plan over, hvor nøjagtigt klubhuset skulle ligge, og i hvilke materialer klubhuset ville blive opført, både for så vidt angår vægge som tag og en nøjagtig beskrivelse af klubhusets størrelse. Endvidere skulle der udarbejdes en plan over, hvor de både, der i øjeblikket ligger langs træerne, fremover skulle placeres, og i hvilket omfang man har mulighed for at sløre såvel både som klubhus med en form for slørende beplantning.

Ved besigtigelse kunne det konstateres, at skurvognen allerede var opstillet søværts de på ejendommen værende træer (popler). Det må påtales, at skurvognen er opstillet uden fredningsnævnets tilladelse, navnlig når henses til, at det var aftalen ved mødet den 28. september 1989, at der inden, der blev foretaget videre, skulle fremsendes tegninger og beskrivelse til fredningsnævnet til godkendelse.

De beklagede, at skurvognen var opstillet uden fredningsnævnets tilladelse og oplyste, at De godt var klar over, at det var forkert at stille skurvognen op uden fredningsnævnets tilladelse, men man tog chancen, så måtte det bære eller briste.

De anmodede om fredningsnævnets tilladelse til at lade skurvognen blive stående, indtil kommunen udarbejder lokalplan for området. Det er afgørende for sejlklubben, at skurvognen placeres søværts træerne, for at forældrene fra skurvognen kan følge børnenes sejlsads på vandet.

Skurvognen er opstillet i september 1991.

Kommunens repræsentanter oplyste på mødet, at da kommunen blev bekendt med, at skurvognen var opstillet, indkaldte man straks sejlklubben til forhandling, hvorefter der efterfølgende blev an-

søgt om en lovliggørelse af placeringen.

Kommunens repræsentanter indstillede, at der meddeles dispensation til, at skurvognen får lov til at blive stående, indtil der er udarbejdet lokalplan af kommunen for området.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter henstillede, at skurvognen placeres bagved træerne.

Fyns Amts repræsentant udtalte, at man kunne godkende placering bagved træerne, men ikke kan acceptere placering foran træerne.

Fredningsnævnet har tidligere meddelt tilladelse til en mindre toiletbygning, der er opført umiddelbart bagved træerne.

Fredningsnævnet meddeler herved, at nævnet enstemmigt har besluttet i henhold til naturfredningslovens § 34 og § 47 a at meddele afslag til den ansøgte placering af skurvognen og pålægger sejlklubben at fjerne skurvognen senest 1. maj 1992.

Fredningsnævnet kan i henhold til samme bestemmelser meddele godkendelse til en placering af skurvognen bagved træerne og i en afstand af maksimalt 5 meter, målt fra tagudhæng til tagudhæng fra den eksisterende og tidligere tilladte toiletbygning og endvidere på betingelse af, at skurvognens vinduer og altankasser males i samme farver som skurvognen eller i mørke jordfarver.

Endvidere skal fredningsnævnet, ligeledes i henhold til naturfredningslovens § 34 og § 47 a, meddele, at de både, der ligger på det fredede areal eller indenfor åbeskyttelseslinien, skal fjernes senest inden 1. maj 1992, og fredningsnævnet vil først tage stilling til eventuel dispensation om, at bådene kan blive liggende i større eller mindre udstrækning, når der foreligger en beskrivelse af, hvor bådene skal ligge, og et forslag til slørende beplantning, alt som aftalt på mødet den 28. september 1989, og som også senere meddelt Egebjerg kommune den 30. november 1990.

Fredningsnævnet skal afsluttende meddele, at fredningsnævnet finder det særdeles uheldigt, at sejlklubben, uanset mødet den 28. september 1989, og selv om man var klar over, at fredningsnævnets tilladelse skulle indhentes, inden skurvognen blev opstillet, alligevel har opstillet skurvognen på et fredet areal.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Hans Chr. Poulsen
Hans Chr. Poulsen
formand

/if

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

REG. NR. 5967.00

5700 SVENDBORG, den 8/3-1978

Journal nr.: Fra. 564/1978

Man har d.d. tilskrevet Egebjerg kommune, Teknisk forvaltning, 5762 Vester Skerninge, således:

DISP

" Med skrivelse af 28. juni 1975 (j.nr. 66-5-2) indsendte kommunen tegninger til opførelse af en toiletbygning ved den nyopførte Ballen Havn beliggende på matr. nr. 1-0 og 1-p Ballen by, Øster Skerninge sogn. Stedet ville være beliggende inden for strandbeskyttelseslinien, inden for åbyggelinien i forhold til Syltemade Å og inden for det område, hvorom der da verserede en fredningssag, som var forelagt for Overfredningsnævnet. Fredningsnævnet udsatte sagen på Overfredningsnævnets afgørelse i fredningssagen ved skrivelse af 30. juli 1975, blandt andet fordi der var spørgsmål om hvorvidt havneanlægget, der var opført uden fredningsmyndighedernes og Ministeriet for Offentlige Arbejders tilladelse, ville blive krævet fjernet.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1975 er terrændringerne i forbindelse med havneanlægget efter omstændighederne blevet godkendt, og samtidig har Overfredningsnævnet meddelt kommunen tilladelse til, at der på havnearealet opføres en ca. 30 m² stor toiletbygning efter nærmere aftale med fredningsnævnet.

Med skrivelse af 29. november 1978 har kommunen fremsendt ansøgning om godkendelse af en toiletbygning, der er væsentlig mindre end den af Overfredningsnævnet godkendte, nemlig kun 9 m² og beliggende så vidt ses et andet sted end efter den oprindeligt ansøgte beliggenhed. Efter det oplyste ønskes bygningen nu opført på matr. nr. 1-n Ballen by, Øster Skerninge sogn.

Fredningsplanudvalget, der har bemærket, at bygningens bebyggede areal rettelig er ca. 16 m², har intet haft at indvende imod, at dispensation som ansøgt meddeles.

Foranlediget heraf skal fredningsnævnet, der ved skrivelse af 15. december 1978 fra Overfredningsnævnet er blevet bemyndiget

S/7-427

til under visse forudsætninger at give dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34, meddele, at man herved enstemmigt tillader, at den nævnte bygning ca. 16 m² bebygget areal opføres i overensstemmelse med de hertil indsendte tegninger og beliggenhedsrijs på matr. nr. 1-n Ballen by, Øster Skerninge sogn under forudsætning af, at den placeres landværts den række poppeltræer, som findes på stedet, at disse bevares og i givet fald fornyes efter storm- eller andre skader, samt at bygningen males i afdampede, miljøvenlige farver.

Nævnet har underrettet Fyns amtsråd, Fredningsafdelingen, m.fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet, om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58 stk. 6. " hvilket hermed meddeles

Jul. Paulsen

formand

centrale strandfredn.reg.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 17. marts 1993

Journal nr.: Frs. 122/1992

Egebjerg kommune
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Ved skrivelse af 1. maj 1992 har Egebjerg kommune ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at opstille en miljøstation på ejendommen matr. nr. 1 n Ballen by, Øster Skerninge, alt i overensstemmelse med vedlagt fotos.

Det ansøgte kræver fredningsnævnets tilladelse i henhold til naturfredningslovens § 46 - strandbeskyttelseslinien - og naturfredningslovens § 34 - ejendommen er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1978.

Nævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen.

Under mødet drøftedes en placering af miljøstationen på ejendommen matr. nr. 1 p (det østligste hjørne af fredningsområdet umiddelbart op til den vej, der fører ned til havnearealet). Endvidere drøftedes en slørende beplantning på 3 sider af miljøstationen, således at stationen sløres mod syd, vest og nord.

Under forudsætning af at miljøstationen placeres på ovennævnte sted og med den foreslåede slørende beplantning, havde Fyns Amt og Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter intet at indvende mod det ansøgte.

Nævnet meddeler herved i medfør af naturfredningslovens § 34 og §

46 dispensation til placering af miljøstationen på matr. nr. 1 p (det østlige hjørne af fredningsområdet umiddelbart op til den vej, der fører ned til havnearealet) på betingelse af, at der foretages en slørende beplantning mod syd, vest og nord, således at miljøstationen i realiteten kun bliver synlig ud mod vejen mod øst.

Afgørelsen er enstemmig.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Naturklagenævnet om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58, stk. 6.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

S. Raunholt
næstformand

/it

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

REG. NR. 5967.00

Dato: 11.04.94.

Journal nr.: frs. 98/1993

Egebjerg kommune
Teknisk Forvaltning
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Ved skrivelse af 26. oktober 1993 har Egebjerg kommune på vegne Ballen Havneforening ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at indrette og beplante følgende på Ballen Havn:

1. Plads til bådestativer i sommerhalvåret.
2. Plads til vinteropbevaring af både ønskes etableret.
3. Beplantning ønskes etableret som stensætning med muldjord og ikke egnsfremmed bevoksning.

Kommunen har i fremsendelsesskrivelsen anbefalet det ansøgte.

Ballen Havn er omfattet af fredningskendelse af 28. marts 1997 vedrørende fredning af Syltemade ådal.

Efter fredningskendelsens § 1 skal de fredede arealer med undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter så vidt muligt bevares. Efter § 4 må arealerne ikke benyttes til camping, teltning og oplagsplads.

Efter § 5 må terrænformerne ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Overfredningsnævnet har i et særligt punkt taget stilling til spørgsmål vedrørende lystbådehavnen i Ballen og efter omstændighe-

derne besluttet at tillade bibeholdelse af lystbådehavnen og den foretagne opfyldning af havnearealet. Overfredningsnævnet tilkendegav, at der ikke må opsættes reklamer eller lignende på arealet, der er omfattet af fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Fyns Amt, der i skrivelse af 6. december 1993 har udtalt:

".....

at man herfra ingen indvendinger har imod etablering af ansøgt beplantninger, idet det forudsættes, at "ikke egnsfremmed bevoksning" kun omfatter løvfældende træer og buske. Endvidere foreslås det, at der stilles vilkår om, at beplantningen vinkelret på kysten ikke bliver højere end ca. 1,5 meter.

....."

Fyns Amt har endvidere overfor fredningsnævnet tilkendegivet, at man ikke har indvendinger mod, at der indrettes plads til bådestativ i sommerhalvåret og ej heller indvendinger imod plads til vinteropbevaring af både.

En repræsentant for fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50. Tilladelsen er betinget af, at beplantningen vinkelret på kysten ikke bliver højere end ca. 1,5 meter.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den kla-

FREDNINGSNÆVNET
FOR FYNES AMT
Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20

Assens, d. 21.09.94

Sag nr. F. 90/1993.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

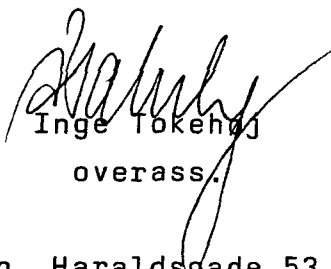
22 SEP. 1994

Hermed fremsendes genpart af nævnets skrivelse af dags dato til:

Fyns Amt, Natur- og Vandmiljøafdelingen,
Amtsgården, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse.

P.N.V.

Inge Tokehøj

overass.

- ✓
1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
  2. Kate Møller, Langegyde 51, 5762 Vester Skerninge.
  3. Kommunalbestyrelsen i Egebjerg.
  4. Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
  5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomitè, Christina Åkerman, Grønnevej 208A, 5700 Svendborg.
  6. Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt, v/ Flemming Byskov, Bystævnevej 1A, 5750 Ringe.
  7. Dan Alsing Lauritzen, Langegyde 54, 5762 Vester Skerninge.

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 21.09.94.

Journal nr.: frs. 90/93.

Fyns Amt
Natur- og Vandmiljøafdelingen
Amtsgården
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Ved skrivelse af 4. oktober 1993 vedlagt tegning samt notat vedrørende møde med lodsejerne har Fyns Amt ansøgt fredningsnævnet om godkendelse af et ændret stiforløb på ejendommen matr. nr. 10-d og 11-f, Vester Skerninge by, Vester Skerninge.

Det fremgår af ansøgningen, at man ønsker, at stien på en vis strækning på matr. nr. 11-f og 10-d kommer til at forløbe indenfor indhegningen og endvidere på et mindre stykke kommer til at forløbe over eng med græssende dyr.

Ejendommene er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977, hvori bl.a. i § 8 og 9 er tillagt almenheden adgang til færdsel langs åen ad nogle nærmere markerede stier.

Fredningsnævnet har senest i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til opførelse af en lade på matr. nr. 11-f behandlet spørgsmålet om stiadgang. Fredningsnævnet har i skrivelse af 25. februar 1992 bl.a. nævnt, at det i forbindelse med et møde på ejendommen blev aftalt, at landskabsafdelingen skulle kontakte ejeren med hensyn til drøftelse af den sti, der i henhold til Overfredningsnævnets kendelse forløber mellem ejendommen matr. nr. 11-f og ejendommen matr. nr. 9-a, idet stien, som den lå på det tidspunkt, forløb hen over marken, hvor der færdes en del kreaturer. Fredningsnævnet tilkendegav, at stien skulle

være afgrænset, således at den forløb langs det levende hegn og afgrænset ind til Deres mark med kreaturer af et trådhegn.

Fyns Amt har som begrundelse for ansøgningen om, at stien på en vis strækning kan forløbe indenfor indhegningen og forløbe over eng med græssende dyr, anført, at det normalt ikke er et problem, at stier løber indenfor afgræssede arealer under forudsætning af, at der ikke går aggressive dyr på arealet. Endvidere vil man ved at lade stien forløbe indenfor det afgræssede område kunne undlade en arbejdskrævende slåning af stiforløbet. Endelig har man anført, at, såfremt der ikke skal foretages opdeling af græsningen på de to matr. nr.e, 10-d og 11-f, må stien nødvendigvis løbe over eng med græssende dyr.

Fyns Amt har som vilkår for en godkendelse af det ændrede stiforløb anbefalet, at ejeren pålægges ikke at holde aggressive dyr på området.

En repræsentant for fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til ændringen af stiforløbet alt i overensstemmelse med fremsendt tegning og beskrivelse. Det ansøgte ses ikke at stride mod fredningens formål. Afgørelsen er enstemmig og meddeles på vilkår, at der ikke holdes aggressive dyr på de arealer, stien forløber indenfor indhegningen.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

næstformand

/it

**Fredningsnævnet
for
Fyns Amt**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 12/03-96

Journal nr.: Frs. 55/95

X

Modtaget af
Skov- og Naturstyrelsen
1996

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til:

Egebjerg kommune,
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse.

P.N.V.

Alice Knudsen
overass.

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Fyns Amt, Miljø- og Arealafdelingen, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ.
3. Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
4. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Christina Åkerman, Grønnevej 208 A, 5700 Svendborg.
5. Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt, v/Flemming Byskov, Bystævnevej 1 A, 5750 Ringe.
6. Fyns Statsskovdistrikt, Sollerupvej 22, 5600 Faaborg

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1996-12117-0003 Bil.
Akt. nr.

**Fredningsnævnet
for
Fyns Amt**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 12/03-96
Frs. 55/1995

Egebjerg kommune
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge.

Ved skrivelse af 23. november 1995 har Egebjerg kommune på vegne Ballen Havneforening anmodet om fredningsnævnets tilladelse til:

1. Udtynding af udgåede popler samt styning af den resterende poppelrække,
2. Alternativ tilladelse til fældning af samtlige popler og efterfølgende nyplantning af popler, der kan stynes.

Poplerne, der er plantet på Ballen Havns område, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 vedrørende Syltemaden Å. I kendelsen hedder det bl.a., at arealerne såvidt muligt skal bevares i deres nuværende tilstand. Egebjerg kommune har i ansøgningen oplyst, at en del af poplerne er rådne og ved at gå ud. I en supplerende skrivelse har kommunen oplyst, at poplerne ønskes stynet ned til en højde af 4-4,5 meter over terræn.

Fyns Amt har i skrivelse af 19. december 1995 bl.a. udtalt:

"Da flere af poplerne er ganske rigtigt er ved at blive toptørre, skal vi ud fra landskabelige hensyn anbefale, at ca. halvdelen af poplerne fældes, og at resten af poplerne stynes.

Såfremt træerne ønskes udskiftet, kan man evt. anvende egetræer, som er rimeligt saltresistente."

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til udtynding af udgåede popler samt styning af de resterende popler til en højde af 4-4,5 meter over terræn.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 21. september 1998
Journal nr.: Frs. 39/98

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

REG. NR. 5967. 00.

Vedr.: J.nr. 8-70-51-41-427-48-98. Overdækning af mastestativ på Ballen Havn.

Ved skrivelse af 20. juli 1998 har Fyns Amt fremsendt en ansøgning, modtaget fra Egebjerg kommune, der igen har modtaget den fra Ballen Havneforening, om tilladelse til at udvide og overdække et mastestativ på Ballen Havn.

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977, hvoraf fremgår, at der ikke må opføres nye bygninger.

Fyns Amt har i fremsendelsesskrivelsen udtalt, at man ikke har indvendinger mod en dispensation til masteskuret, da skuret opføres så langt væk fra vandet som muligt, og det på grund af beplantningsforholdene ikke vil kunne ses fra Syltemade Å.

Egebjerg kommune har ligeledes kunnet anbefale det ansøgte.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, der ikke ses at stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

SNS 1996-1211 | 7-0003.

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 1. oktober 1998
Journal nr.: Frs. 13/98

Dan Lauritsen
Strandgårdsvej 3
5762 Vester Skerninge

REG. NR. 5967.00.

Ved skrivelse af 8. juni 1998 har De som ejer af Langegyde 55, Vester Skerninge, fremsendt en ansøgning om tilladelse til nedrivning af eksisterende ejendom og genopførelse af ny ejendom, alt i overensstemmelse med vedlagte tegninger og projektforslag af 4. juni 1998 fra Arkitektfirmaet Dan Gad m.a.a.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 om fredning af Syltemade Å. Formålet er at sikre ådalens nuværende karakter og give offentligheden adgang til området. Større om- og tilbygninger må kun foretages efter fredningsnævnets forudgående tilladelse.

Fredningsnævnet har tidligere afholdt møde og besigtigelse i sagen, hvor det på mødet blev aftalt, at De skulle ændre på projektet, hvilket også er sket ved det nu fremsendte projekt.

Fredningsnævnet har fremsendt det nu foreliggende projekt til udtalelse hos Fyns Amt, der i skrivelse af 10. august 1998 har udtalt, at det er amtets vurdering, at karnapper, overdækning, terrasser og gelænder er med til at gøre huset mere dominerende i det freddede ålandskab.

Under mødet udtalte Egebjerg kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur, at de ikke havde indvendinger mod det ansøgte. Det blev fremhævet, at den højere tagrejsning ville være positiv.

SN 1996-1211/7-0003.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, idet det ansøgte ikke ses at stride mod fredningens formål.

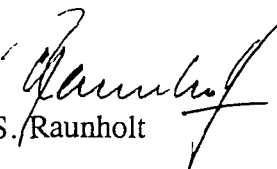
Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

FOR

FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 2. november 2006

Journal nr.: Frs. 67/2006

Deres j. nr.: 8-70-72-427-3-2006

Fyns Amt

Miljø- og Arealafdelingen

Ørbækvej 100

5220 Odense SØ

Ved brev af 28. august 2006 vedlagt diverse fotos og kort har Fyns Amt fremsendt en ansøgning fra Thomas Tange Rasmussen om tilladelse til at etablere en ca. 1.000 m² stor beplantning på matr. nr. 9-a Øster Skerninge by, Øster Skerninge.

Beplantningen ønskes etableret indenfor fredningen omkring Syltemade Ådal.

Det fremgår af ansøgningen, at beplantningen ønskes etableret i tilknytning til eksisterende beplantning og er beskrevet som delvis genplantning, delvis nyplantning. Nyplantningen etableres på ådalsskråningen, hvor den eksisterende beplantning danner en mindre vinkel. Den nye beplantning vil få karakter af skovbryn i forhold til eksisterende beplantning.

Fyns Amt har i forbindelse med fremsendelse af sagen bl.a. udtalt:

" .....

Efter fredningsbestemmelsernes § 7 må arealerne uden for eksisterende skov og kratområde ikke beplantes. Da der er tale om en mindre beplantning, der skal etableres i tilknytning til en eksisterende beplantning, finder Fyns Amt ikke, at den ansøgte beplantning vil få en negativ effekt på de landskabelige forhold i området. Fyns Amt har således ingen indvendinger imod den ansøgte beplantning.

..... "

Ved brev af 30. september 2006 har Egebjerg kommune udtalt:

" .....

Egebjerg Kommune har, som jeg vurderer sagen, ikke indvending mod den ansøgte beplantning.

Det er lidt svært at se på det materiale, der er sendt frem, men jeg vurderer, at beplantningen ønskes helt og holdent øst for åen, og dermed ikke forhindrer færdsel på den anlagte sti i ådalen.

Skulle jeg have taget fejl af ansøgningen, vil jeg gerne have en tilbagemelding.

..... "

SNS-121-00065

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnet kan tiltræde, at der meddeles tilladelse til foretagelse af den ønskede beplantning, idet fredningsnævnet lægger til grund, at beplantningen sker i tilknytning til eksisterende beplantning og derfor ikke vil få en negativ effekt på de landskabelige forhold i området.

Det er en betingelse, at beplantningen holdes øst for åen, således at beplantningen ikke hindrer den fri færdsel ad den anlagte sti i ådalen. Såfremt dette ikke er tilfældet, skal sagen på ny forelægges for fredningsnævnet.

Under disse omstændigheder finder fredningsnævnet ikke, at det ansøgte strider mod fredningens formål.

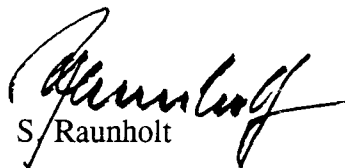
Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

REG. NR. 5967.00

Odense, den 22. august 2007
Journal nr.: Frs. 64/2006

Svendborg kommune
Rådhuset
5700 Svendborg

Opførelse af klubhuse og depotbygninger på Ballen Havn

Ved brev af 14. august 2006 meddelte Egebjerg kommune, teknik- og miljøafdelingen, at der var fremsat ønske fra en række foreninger om at bygge klubhuse og depotbygninger på Ballen Havn. Det var oplyst, at Ballen Sejlklub ønskede at opføre et klubhus på ca. 73 m² inden for det fredede område, at Ballen Bådelaug ønskede at opføre et klubhus ved ombygning af en skurvogn, der har været placeret midlertidigt på arealet inden for fredningsområdet, at Ballen Havneforening ønskede at overtage sejlklubbens nuværende klubhus med henblik på en mindre udvidelse til bad og toilet samt depot, og at Ollerup Havkajakforening ønskede at opføre en bygning til kajakker. Sidstnævnte bygning er placeret uden for fredningsområdet.

Den 28. marts 1977 traf Overfredningsnævnet kendelse om fredning af Syltemade Ådal. Det er oplyst i kendelsen, at fredningssagen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget for Fyns Amt for at sikre ådalens nuværende karakter og give offentligheden adgang til området. I kendelsen hedder det bl.a.:

" .....

- § 1 De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.
- § 2 Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger i øvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.
- § 3 Opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted, dog at der, såfremt der dokumenteres behov for opstilling af læskure andetsteds end i § 2 nævnte, vil kunne meddeles tilladelse hertil af fredningsnævnet efter forudgående godkendelse af udformning og placering.

På arealerne må ikke placeres minkfarme, fjerkræfarme, dambrug, dyreparker eller opføres drivhuse.

SNS-121.00359

§ 4 Arealerne må ikke benyttes til camping, teltning, oplagsplads, bilophugningsplads, henstilling af udrangerede redskaber eller til henkastning af affald. Ej heller må arealerne benyttes som motorbane, flyveplads eller skydebane.

.....

Vedrørende lystbådehavnen i Ballen.

Overfredningsnævnet har besluttet efter omstændighederne at tillade bibeholdelse af den til etablering af lystbådehavnen foretagne opfyldning af havneareal på ejendommen matr. nr. 1-p, 1-o, 1-q og 1-n, Ballen by, Øster Skerninge sogn.

.....

Overfredningsnævnet har endvidere meddelt Egebjerg kommune tilladelse til opførelse af en ca. 30 m² stor offentlig toiletbygning på havnearealet efter nærmere aftale med fredningsnævnet.

..... "

Fredningsnævnet for Fyn har anmodet Fyns Statsskovdistrikt, Fyns Amt og Danmarks Naturfredningsforening om en udtalelse.

Skov- og Naturstyrelsen ved Fyns Statsskovdistrikt har ikke ønsket at udtale sig.

Fyns Amt har i et brev af 19. december 2006 bl.a. udtalt:

" .....

Gennem årene er havnen blevet udbygget, og fredningsnævnet har da også meddelt dispensation til det eksisterende toilet og klubhus. Disse er imidlertid ikke længere tidssvarende til en større sejlkлуб, ligesom der er ønske om etablering af faciliteter til Ballen Bådelaug. De eksisterende klublokaler ønskes anvendt som depot for Ballen Havneforening og en mindre udvidelse af bad og toilet.

Da de ansøgte bygninger placeres på det eksisterende godkendte havneareal i udkanten af fredningen, og der er tale om beskedne bygninger placeret neden for en skrænt, har vi intet imod, at der meddeles dispensation til ansøgte bygninger.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har i en e-mail af 3. november 2006 udtalt følgende:

" .....

Det vil være meget dominerende hvis byggeriet blev mere synligt, og stride mod fredning og tidligere aftaler.

..... "

Egebjerg kommune har ikke afgivet en egentlig udtalelse, men har i fremsendelsesbrevet bl.a. anført:

" .....

Sammen med Teknik og Miljøudvalget er alle nu enige om, hvordan der skal bygges.

..... "

Fredningsnævnet antager, at dette er en anbefaling af projektet.

Der har været afholdt offentligt møde den 23. maj 2007, hvor Ballen Bådelaug, Ballen Havneforening, Ballen Sejlkлуб, Danmarks Naturfredningsforening og Svendborg kommune var repræsenteret.

De ansøgende foreninger har oplyst, at der ikke var en særlig begrundelse for placeret af husene, og at husene kunne placeres uden for det fredede område, hvilket for sejlklubbens vedkommende ville betyde, at bygningen blev opført på et mere tørt sted. Bygningerne ville imidlertid komme længere fra tilslutningsmuligheder til el og kloak. Foreningerne blev dog enige om at fastholde den oprindelige ansøgning.

Svendborg kommune udtalte sig ikke imod projektet.

Danmarks Naturfredningsforening fandt, at en placering nærmere vandet ville gøre bygningerne mere synlige, hvilket ikke var ønskværdigt. Danmarks Naturfredningsforening udtalte sig imod byggerierne i det hele taget, men foretrak den skitserede frem for en placering nærmere vandet.

Under mødet oplyste formanden for havneforeningen, Robert Havelin, at han mente, at fredningsgrænsen, der var indtegnet på et fremsendt kort, var blevet ændret. Fredningsnævnet besluttede derfor at udsætte den endelige votering, til Miljøcenter Odense nærmere havde undersøgt fredningens arealmæssige udstrækning.

Ved brev af 19. juni 2007 har Miljøcenter Odense oplyst, at man ikke er bekendt med en ændring af arealet. Man har fremsendt kortmateriale, der viser fredningens grænsedragning.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter fredningskendelsen har det været formålet med fredningen at bevare området omkring Syltemade Å i dens daværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares. Det er anført, at bygninger ikke må opføres, medmindre de er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugs-ejendomme. Et enigt fredningsnævnet finder, at opførelse af de ansøgte bygninger er stridende mod fredningsbestemmelsernes formål, hvorfor der ikke i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 eller af kendelsen er hjemmel til at meddele den ansøgte dispensation.

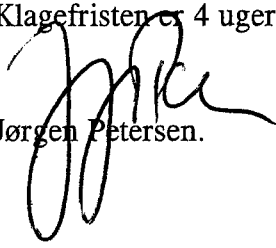
Fredningsnævnet finder endvidere, at der er mulighed for at opføre de ønskede bygninger på havnearealet, uden at det behøver at ske i det fredede område.

Fredningsnævnet meddeler således afslag på det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 7. juni 2011
Journal nr.: Frs. 11/2011

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Svendborg kommune
Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Nævnets afgørelse kan indbringes for Natur- og Miljøklageævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

- X1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Naturstyrelsen Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
3. Kommunalbestyrelsen i Svendborg, Rådhuset, 5700 Svendborg
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Christina Åkerman, Grønnevej 208 A, Thurø, 5700 Svendborg
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Niels Andersen, Strandvænget 13, 5700 Svendborg
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
9. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
10. Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur for Sydfyn, c/o Rudi Rusfort Kragh, Krovej 15, 5762 Vester Skerninge

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 7. juni 2011
Journal nr.: Frs. 11/2011

Svendborg kommune
Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Lovliggørelse af allerede opstillet fåreskur i Syltemade Ådal

Ved skrivelse 24. februar 2010 har Svendborg Kommune fremsendt en indstilling til Fredningsnævnet om lovliggørelse af et allerede opstillet fåreskur.

Det er oplyst, at læskuret er omkring 10 m² stort og med stråtag. Det er placeret tæt på et levende hegn ca. 50 m fra eksisterende bebyggelse.

Kommunen oplyser, at der er mange sjældne plantearter i ådalen, og at Svendborg Kommune, derfor i de seneste år, har arbejdet aktivt for at øge afgræsningen i Syltemade Ådal, da de mange fine lysåbne naturarealer gror til, hvis ikke de afgræsses. Ud over at afgræsningen er med til at forbedre forholdene for sjældne planter og dyr, er den også med til at tydeliggøre ådalsterrænet og derved øge oplevelsen for brugere af øhavsstien. Det er oplyst, at fåreskuret netop er opført til brug for de får og geder, der afgræsser ådalen.

Afslutningsvis oplyser Svendborg Kommune, at de vurderer, at fåreskuret er vigtigt for plejen af de lysåbne naturarealer, og derfor gerne vil anbefale, at Fredningsnævnet for Fyn godkender udformning og placering af det allerede opstillede fåreskur.

Danmarks Naturfredningsforening har intet at bemærke til det opførte fårehus.

Naturstyrelsen har i en skrivelse af 11. april 2011 bl.a. anført:

" ...

Bygninger, der er nødvendige for driften af en landbrugsejendom, er undtaget fra forbuddet mod bebyggelse, hvis de opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

"Tilknytning" er traditionelt fortolket til indenfor en afstand af 20m. Her er således tale om, at skuret skal behandles efter § 3.

Svendborg Kommune har udtalt, at skuret er nødvendigt for at sikre afgræsning af den botanisk værdifulde ådal. Det kan diskuteres, om bygningen er driftsøkonomisk nødvendig for driften af en landbrugsejendom. Efter Naturstyrelsens opfattelse, er sikringen af naturpleje, der vedligeholder den lysåbne natur, dog med til at understøtte formålet med fredningen, da det er med til at sikre bevaring af græsarealer. Efter vores opfattelse, bør der således meddeles den nødvendige lovliggørende dispensation.

... "

Formålet med fredningen af Syltemade Å var at bevare det karakteristiske landskab.

§ 2. Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomis nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger iøvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.

§ 3. Opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted, dog at der, såfremt der dokumenteres behov for opstilling af læskure andetsteds end i § 2 nævnte, vil kunne meddeles tilladelse hertil af fredningsnævnet efter forudgående godkendelse af udformning og placering.

Afgørelse

På baggrund af Svendborg Kommunes indstilling kan det lægges til grund, at det er i overensstemmelse med formålet, at arealet afgræses af får og geder, samt at det er nødvendigt, at disse får og geder har et læskur.

Det følger heraf af § 3, at sådanne kan opstilles efter "forudgående godkendelse af udformning og placering" fra fredningsnævnet.

På baggrund af de vedlagte fotografier vurderer fredningsnævnet, at er der tale om et ikke skæmmende læskur. Derfor, og da placeringen skønnes hensigtsmæssig, finder et enigt fredningsnævn, at læskuret for så vidt angår udformning og placering, kan godkendes.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 7. november 2011
Journal nr.: Frs. 43/2011

Modtaget i
Naturstyrelsen
- 8 NOV. 2011

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Svendborg kommune
Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Nævnets afgørelse kan indbringes for Natur- og Miljøklageævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Naturstyrelsen Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
3. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
4. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Christina Åkerman, Grønnevej 208A, Thurø, 5700 Svendborg
5. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Niels Andersen, Strandvænget 13, 5700 Svendborg
6. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
7. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
8. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
9. Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur for Sydfyn, c/o Rudi Rusfort Kragh, Krovej 15, 5762 Vester Skerninge

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 7. november 2011
Journal nr.: Frs. 43/2011

Svendborg kommune
Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Renovering af Øhavsstien, Syltemade Ådal

Ved ansøgning af 18. august 2011 har Svendborg kommune ansøgt om dispensation fra fredningen af Syltemade Ådal, idet man ønsker at renovere Øhavsstien ved at dels udskifte, dels etablere en række spang på enkelte strækninger.

Der er medsendt kortmateriale, hvor de enkelte strækningen fremgår. Det er oplyst, at den ønskede renovering skal være med til at sikre den fortsatte færdsel på Øhavsstien i ådalen, som efter det oplyste er en populær vandresti, som benyttes af mange mennesker. Som anført er det område, stien ønskes renoveret i, omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 om fredning af Syltemade Ådal.

Det fremgår af kendelsen, at fredningen er sket for at sikre ådalens nuværende karakter og for at give offentligheden adgang til området. Det er anført i § 1, at de fredede arealer som udgangspunkt skal bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den regulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer så vidt muligt bevares. I § 10 er det anført, at fredningen ikke er til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse kan etableres toilet eller andet til brug for almenheden.

Danmarks Naturfredningsforening har i en e-mail af 6. september 2011 udtalt, at man ikke har bemærkninger til renoveringen, men finder, at den er påkrævet.

Naturstyrelsen har i en skrivelse af 25. august 2011 udtalt:

" .....

Naturstyrelsen Fyn har den 23. august 2011 modtaget jeres anmodning om en udtalelse i forbindelse med, at Svendborg kommune ønsker at renovere dele af Øhavsstien i Syltemade Ådal.

Kommunen ønsker at udskifte og udlægge nye spang på dele af stien gennem åen med det formål at sikre almenheden mulighed for at færdes tørskoet samt for at regulere færdslen, for at mindske sliddet på vådbundsområderne.

Spangene er diskrete trækonstruktioner udlagt i terrænniveau.

Af § 1 fremgår det, at fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand. Naturstyrelsen opfatter etableringen af spang som en ændring af tilstanden.

Det er ikke tilladt at opføre bebyggelse samt opstille boder, skure, mater og lignende skæmmende indretninger. Naturstyrelsen er af den opfattelse, at spang på grund af deres terrænnære, minimale og diskrete udformning ikke kan sidestilles med hverken byggeri eller de i § 3 nævnte indretninger.

En del af formålet med fredningen er at give almenheden mulighed for at færdes på stier vest for åen, og der stilles i §§ 9 og 10 vilkår om, at der opsættes installationer til brug for den offentlige adgang. Naturstyrelsen er af den opfattelse, at spang er nødvendige for offentlighedens færdsel.

Endelig fremgår det af § 10, at der kan opsættes "(...) toilet *eller andet* til brug for almenheden." Naturstyrelsen er af den opfattelse, at spang kommer ind under "eller andet" og derfor kan etableres med fredningsnævnets godkendelse, samt at der bør meddeles tilladelse til etableringen af ovennævnte grunde.

..... "

Afgørelse

Idet et af formålene med fredningen er at sikre offentlighedens adgang, da renovering og etablering af spang er i overensstemmelse hermed og i overensstemmelse med fredningens § 10, samt da landskabets karakter kun i meget begrænset omfang ændres, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 09. marts 2012
Journal nr.: Frs. 47/2011

Svendborg Kommune
Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Etablering af kreatur-spang på fredet areal i Syltemade Ådal.

Ved skrivelse af 19. oktober 2011 søgte Svendborg Kommune på vegne af ejerne, Verner Henning Hansen, matr. nr. 1y Vester Skerninge by, Vester Skerninge og Henrik Torpegaard Hansen, matr. nr. 5ø Skerninge by, Øster Skerninge, om tilladelse til at etablere en kreatur-overgang mellem de to matrikler, der henstår som arealer under tilgroning.

Det er oplyst, at kreaturovergangen ønskes etableret som et maksimalt 1,5 m bredt spang opført i ubehandlet træ og med frit spænd over åen.

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977, hvorefter Syltemade Ådal fredes.

Det fremgår, at fredningens formål har været at sikre ådalens nuværende karakter og at give offentligheden adgang til området.

Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a. følgende:

§1: De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

I de følgende bestemmelser er der forbud mod bygninger, boder, skure, master, transformestationer og andre skæmmende indretninger.

Svendborg Kommune har i fremsendelsesskrivelsen bl. a. anført:

" ...

Kommunens begrundelse for indstilling

Syltemade Ådal er i Svendborg Kommunes kommuneplan 2009-21 udpeget som del i kommunens Naturnetværk. Naturnetværket er skabt for at tilgodese naturen i hele kommunen og for at understøtte befolkningens rekreative udfoldelsesmuligheder.

Øhavsstien går igennem ådalen, og kommunen har i 2009 lavet en naturfolder om Syltemade Ådal.

Der er mange sjældne plantearter i ådalen, og Svendborg Kommune har derfor de seneste år arbejdet aktivt for at øge afgræsningen i Syltemade Ådal, da de mange fine lysåbne naturarealer gror til, hvis ikke de afgræsses.

Samgræsning af flere marker er desuden en vigtig kilde til frøspredning fra artsrige til mere artsfattige områder. Ud over at græsningen er med til at forbedre forholdene for sjældne planter og dyr, er den også med til at tydeliggøre ådalsterrænet og derved øge oplevelsen for brugere af Øhavsstien.

Arealet øst for åen (matr.nr. 5 Ø Skerninge), har ingen eksisterende adgangsveje, så kreaturer skal ind og ud vest fra.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at kreatur-overgangen er nødvendig for plejen af de lysåbne naturarealer, og vil derfor gerne anbefale Fredningsnævnet for Fyn at godkende etablering af et spang over Syltemade Å.

..."

Naturstyrelsen har i en udtalelse af 9. november 2011 bl.a. anført:

..."

Fredningen har blandt andet til formål at sikre de botaniske interesser i området.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etableringen af et spang, som anført af Svendborg Kommune, er nødvendig for at sikre afgræsningen af arealerne og dermed sikre de botaniske interesser.

Da spanget, efter vores vurdering, er omfattet af fredningskendelsens § 3, skal fredningsnævnet godkende placering og udformning.

Da spanget opbygges enkelt og diskret og ikke unødigt skæmmer landskabet, finder vi, at der bør meddeles den nødvendige tilladelse.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Svendborg afdeling har i en mail af 12. februar 2012 meddelt, at de intet har imod nævnte kreaturspang.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet lægger på baggrund af oplysningerne fra Svendborg Kommune til grund, at det er af betydning for de biologiske interesser i området, at der i videst muligt omfang sker afgræsning af arealerne, og at den foreslåede spang vil øge muligheden herfor.

Herefter og da spangen er af begrænset størrelse og udført i naturlige materialer, samt da den ikke påvirker åens løb, finder Fredningsnævnet, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand alene jf. § 10, stk. 5 i forretningsordenen for fredningsnævn, bekendtgørelse nr. 1173 af 20. november 2006.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Afgørelse af 30. juli 2017

Ansøgning om tilladelse til at foretage terrænændring ved Syltemade Ådal

Svendborg Kommune har den 11. maj 2017 søgt om dispensation fra fredningen af Syltemade Ådal til at foretage terrænændring på matr.nr. 1i Ø. Skerninge By, Ø. Skerninge, ved Vester Mølle, der ligger på adressen Åmarksvej 20, 5762 Vester Skerninge. Terrænændringen skal ske som led i gennemførelsen af Statens Vandområdeplan for Det Sydfynske Øhav, som Svendborg Kommune er forpligtet til at gennemføre.

Fredningen

Syltemade Ådal er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 28. marts 1977. Syltemade Ådalsfredning er en bevaringsfredning, der omfatter 3 km af åløbet nedstrøms fra Vester Mølle til åens udløb i Svendborg Sund samt 98 ha af ådalens areal herunder det matr.nr., som påvirkes af ansøgningen.

Af fredningsbestemmelserne fremgår af relevans følgende:

”§ 1.

De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

§ 5.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.”

Placeringen af det ansøgte fremgår på følgende kort:

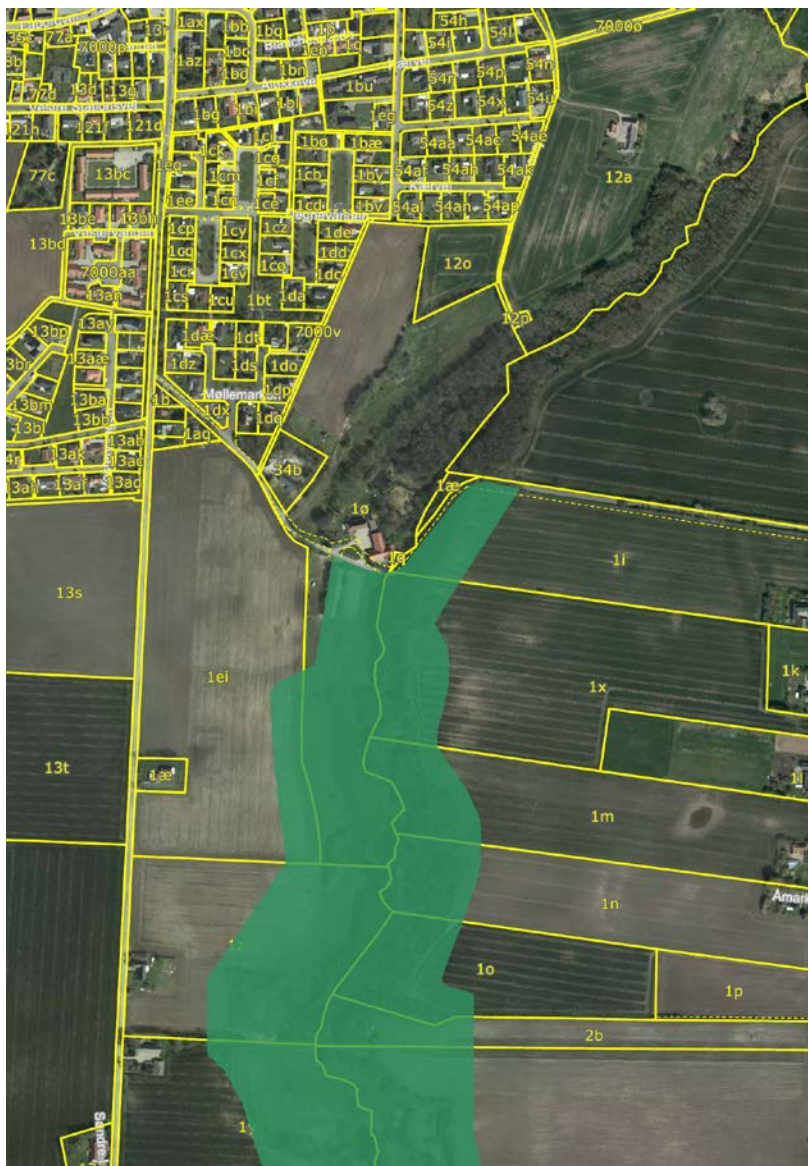

Sagens oplysninger

Ansøgningen er fra Svendborg Kommunes side begrundet med, at Vester Mølle er udpeget som en spærring i vandløbet, Syltemade Å, og der skal skabes faunapassage i vandløbet som en gennemførelse af vandområdeplanerne. Projektet går ud på, at der etableres et nyt forløb af vandløbet uden om den eksisterende møllesø. Selve stemmeværket fjernes, og der skabes et nyt vandløb med et jævnt fald gennem det tidligere stemmeværk. Arbejdet udføres opstrøms fra Vester Mølle, dvs. udenfor fredningen. Møllesøen bevares ved, at der ledes vand fra vandløbet til søen, og sø og vandløb adskilles ved, at der etableres et stabilt og vandtæt dige. Diget bygges op af en ler-kerne og efterfølgende dækkes denne af et muldlag. Leret skal udvindes på stedet fra en mark i nærheden, som ligger indenfor fredningen. Det er nærmere beskrevet i projektet, hvad dette vil betyde for indtrykket af landskabet på stedet.

For at terrænet i sin helhed efter retablering af marken, hvor der er gravet let, skal fremstå med et jævnt fald mod ådalsskrænten, ønsker kommunen at søge om dispensation til at kunne terrænregulere den nordligste trekant af matriklen efter afgravningen af leret er afsluttet.

På dette kort ses, hvilken del af arealet, der vil blive berørt af terrænændringen:

Svendborg Kommune oplyser, at den har forsøgt at finde andre egnede områder til indvinding af ler i nærområdet, og det har ikke umiddelbart kunnet lade sig gøre. Der er derfor ikke alternative løsninger til egnede områder for ler-indvinding, hvis projektet skal gennemføres indenfor en given økonomisk ramme.

Sagens behandling

Svendborg Kommune har i ansøgningen angivet, hvorfor en dispensation er nødvendig. Miljøstyrelsen har i høringsvaret udtalt:

”Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.”

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Projektet medfører efter nævnets opfattelse alene relativt beskedne terrænændringer i landskabet, idet der efter ler-indvindingen vil ske reetablering, hvor den forventede terrænsenkning af en bakketop på stedet vil blive ca. 1 meter. Terrænændringen sker i den yderste kant af det fredede område, og landskabeligt vil marken efter reetableringen fremstå mere jævn end i dag. Et enigt fredningsnævn er derfor af den opfattelse, at det projekt, der ansøges om dispensation til, ikke er i strid med fredningens formål om at bevare ådalen, herunder forbuddet mod terrænændringer, så fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til gennemførelse af det ansøgte projekt.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Charlotte Mærsk-Møller

**Denne afgørelse er
behandlet i Miljø- og
Fødevareklagenævnet
med sagsnr. 20/02775.
Klik her for at se
afgørelsen.**

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-10-2019
Dato: 21. oktober 2019

Afgørelse af 21. oktober 2019

Dispensation til at ændre anvendelse af spejderhytte til beboelse

Ejeren af ejendommen matr.nr, 22b, V. Skerninge By, V. Skerninge beliggende på adressen Langgyde 75, 5762 Vester Skerninge, har ved mail af 14. februar 2019 ansøgt om ændring af status til beboelse for en hytte beliggende på ejendommen.

Sagsfremstilling

Ansøgeren har i ansøgningen, der er vedhæftet et foto af hytten, nærmere oplyst:

” ...

På en del af min ejendom har der siden 1950 ligget en spejderhytte drevet af FDF i Svendborg, i 2017 købte jeg hytten af spejderne, som ikke længere ønskede at drive den. Siden da har hytten stået tom, der forestår en del restaurering af hytten som den er nu.

Hytten er indrettet til 35-40 personer, derudover har der været teltplads til yderligere ca. 20- 25 personer.

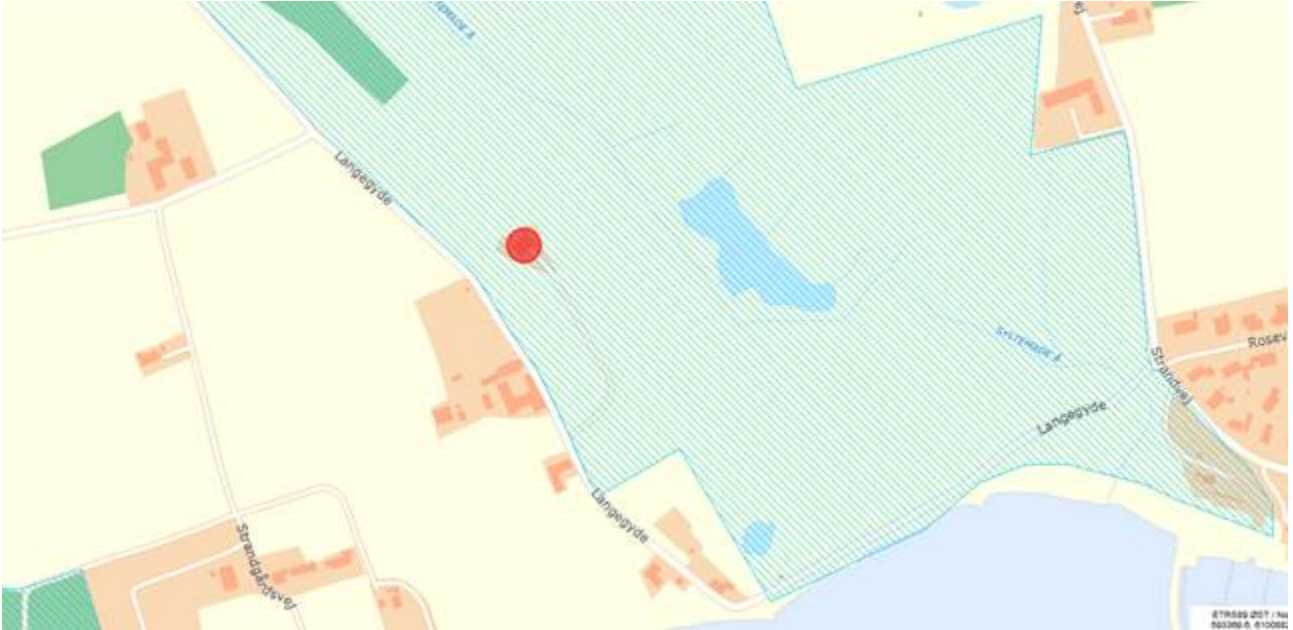
Det har været min opfattelse, at naboer i området ikke altid har været tilfreds med brugerne af hytten. Hytten blev ofte udlejet til andre end spejdere hvilket til tider gav temmelig meget uro i området både i dag og nattetimer, til gene for både naboer og dyreliv. Hytten ligger tæt på fredet eng, hvor der året rundt går kreaturer.

Det er et meget stort ønske at kunne benytte hytten til beboelse. Jeg har tre voksne børn, hvoraf den ældste på sigt gerne vil overtage min ejendom, han er nu 25 år og vil gerne være på ejendommen, men samtidig også gerne have sit eget hjem. Mine forældre bebor stuehuset og jeg og min familie bor i de tidligere driftbygninger, der blev lavet til beboelse i 1980'erne. Det vil være unikt for hele familien at kunne være tæt sammen og alligevel adskilt, det kan lade sig gøre hvis vi kan tilbyde min søn at bebo den tidligere spejderhytte også kaldet Enghytten.

Enghytten har indlagt offentligt vand, kloak og el, og var oprindeligt bygget træ, i dag er den beklædt med en blanding af plade og træ, det er mit ønske at efterisolere og ved den lejlighed opsætte ny træbeklædning, så hytten kommer tilbage til sit oprindelige udseende. Den nuværende tagbeklædning er stålplader, det er planen at søge om opsætning af solceller, så opvarmning af rum og vand kan ske energivenligt med varmepumper. Ellers er det planen at bevare hytten i dens nuværende udseende så det falder godt ind i omgivelserne.

Det er min overbevisning at plante og dyreliv i området vil blive minimalt berørt ved benyttelse af hytten til bolig i forhold til den hidtidige benyttelse som hytte for spejdere og andre grupper.

...”

Placeringen af det ansøgte er markeret med en rød cirkel.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Syltemae Ådal, som blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

§ 2.

Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger i øvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.

...”

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 24. april 2019 udtalt blandt andet:

” ...

I BBR-registret er anvendelsen af hele ejendommen på matr.nr. 22b angivet som erhvervsjendom.

Miljøstyrelsen vurderer at Svendborg Kommune kan træffe afgørelse med hensyn til ændring af bygningens status til bolig.

...

Miljøstyrelsen kan oplyse, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område, og at det ansøgte efter Miljøstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

..."

Svendborg Kommune har i mail af 17. juni 2019 udtalt:

"Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ændret anvendelse af boligen på Langegyde 75 ikke er i strid med fredningsbestemmelserne, idet boligen blot renoveres og ikke hverken ombygges eller udvides. Det oplyses i øvrigt i ansøgningen, at boligen vil bevare sit nuværende udseende, så det falder godt ind i omgivelserne.

Svendborg Kommune vil således gerne anbefale Fredningsnævnet for Fyn, at der giver tilladelse til det ansøgte".

Danmarks Naturfredningsforening har ved mail af 23. juni 2019 fremsendt høringssvar dateret den 22. juni 2019 udtalt blandt andet:

" ...

DN, Lokalfdeling Svendborg vurderer, at der ikke er hjemmel til at Spejderhytten, Langegyde 75, 5752 Vester Skerninge by kan ombygges og anvendes som helårsbeboelse. Spejderhytten ligger på en særskilt matrikel 22b. Langegyde 75 er en del af Langegyde 64B, 5752 Vester Skerninge by.

Spejderhytten er opført i 1951, på et tidspunkt hvor Syltemaen Ådal ikke var fredet. Ved fredningen af ådalen i 1975 (1979) blev matrikel 22b fredet, og de almindelige fredningsbestemmelser gælder, herunder at bebyggelse ikke er tilladt, bortset bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af eksisterende landbrugsejendomme.

I Vejledning til Skovloven, Nedlagte Spejderhytter¹ står:

"Efter skovloven er der ikke i sig selv forbud mod ændret anvendelse af et lovligt opført byggeri. Det vil derfor afhænge af de vilkår, der er stillet i forbindelse med byggeriet, eller evt. af en tinglyst deklARATION, om der kræves tilladelse til en ændret anvendelse og om den i så fald skal gives. Der vil altså altid være tale om en konkret vurdering.

I tilladelser til spejderhytter, der er givet efter tidligere skovlove, vil det normalt være underforstået, eller der vil direkte være et vilkår om, at anvendelsen af hytten er begrænset til spejderformål. Hvis der gives tilladelse til ændring af vilkåret om anvendelse af en eksisterende spejderhytte, bør der kun gives tilladelse til en ændret lignende anvendelse, dvs. til et andet formål der tilgodeser børns og unges friluftsliv. Der bør desuden tages hensyn til om den ændrede og måske mere intensive brug er i overensstemmelse med hensynet til skovdriften det pågældende sted. Ændret anvendelse af eksisterende byggeri vil desuden altid kræve tilladelse efter planloven. "

Da der ingen tinglyste deklARATIONER er på spejderhytten og matriklen, er det vores konklusion at fredningen af ådalen bør respekteres, og at spejderhytten ikke må ombygges til helårsbolig.

..."

Friluftsrådet har i mail af 10. juni 2019 oplyst, at der vil blive fremsendt en indsigelse. Fredningsnævnet har imidlertid ikke modtaget en indsigelse inden for den fastsatte frist.

Dansk Ornitologisk Forening har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Der er i fredningen forbud mod bebyggelse med undtagelse af landbrugsbygninger, der opføres i tilknytning til allerede eksisterende bygninger.

Den omhandlede hytte er efter det oplyste opført som spejderhytte, inden området blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977 og har været anvendt som sådan lige siden, hvilket er grunden til, at opførelsen og anvendelsen af hytten som spejderhytte ikke er i strid med det anførte forbud mod bebyggelse.

Et enigt fredningsnævn finder, at en ændring af anvendelsen af hytten til beboelse vil stride mod fredningens formål og forbud mod bebyggelse. Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på dispensation.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 10. september 2020

Dispensation til lovliggørelse af eksisterende bygning.

Lodsejeren har ved mail af 29. april 2020 søgt om lovliggørende dispensation til et halvtag i stålplader etableret på matr.nr. 11f V. Skerninge By, V. Skerninge på adressen Langgyde 55, 5762 v. Skerninge, ligesom lodsejeren har søgt om lovliggørende dispensation til en opført stald"bygning" bestående af et halvtag, bokse og en lav bagvæg.

Sagsfremstilling

Lodsejeren har i ansøgningen, der indeholder oversigtsfoto, blandt andet oplyst følgende:

" ...

Størrelsen er tilpasset tilgængeligt areal bag eksisterende landbrugsbygning og gårdsplads, ca. 79 kvm. i alt.

Der er tale om stålplader på lægteskelet, båret af jernsøjler. Højden er ca. 2,5 m.

Halvtaget benyttes til opbevaring af foder (halm og wrapballer) til især vinterfodring af vores besætning på ca. 20 stk. kvæg til naturpleje af ådalen, heste og andre landbrugsdyr. Hvis der er plads opbevares læssemaskine, vogn mv. også for ly af vejret.

Især vinterfodringen af dyrene kræver meget halmkapacitet. Den meget våde vinter 2019 har vi brugt ca. 50 bigballer af 600 kg samt ca. 40 wrapballer af ca. 300 kg. for at opretholde dyrevelfærden. Dette kan ikke opbevares i de eksisterende bygninger og må alternativt stå uden for under plastik.

..."

Staldbygningen bruges til, at de 15-25 Galloway kvæg, der bruges til afgræsning af ådalen, kan gå inden for om vinteren og få tørt leje og blive tørret. Der er desuden bokse til 4 mindre heste, der ligeledes har brug for at kunne komme indenfor og blive tørre om vinteren.

De ansøgte bygninger er markeret med rød cirkel og yderligere bygninger er markeret med blå cirkel. Der har i forbindelse med sagens behandling i fredningsnævnet været foretaget besigtigelse den 10. september 2020.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Syltemæe Ådal, der blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

- § 1. De frede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, -græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.
- § 2. Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger iøvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.

...”

Høring

Miljøstyrelsen har i mail af 1. juli 2020 udtalt blandt andet:

” ...

De relevante fredningsbestemmelser synes oplyst af sagen.

Sagen synes i øvrigt fuldt oplyst af kommunen.

...

Miljøstyrelsen har vurderet det ansøgte i forhold til habitatdirektivets bilag IV og vurderer, at det ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3 eller ødelægge plantearter nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 5.

Miljøstyrelsen kan oplyse, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område.

...”

Svendborg kommune har i brev af 25. maj 2020 udtalt blandt andet:

” ...

Ifølge det fremsendte ansøgningsmateriale, ønsker ejer af ejendommen at få lovliggjort bygningerne markeret med rød cirkel på ovenstående kort, idet de bruges til opbevaring af foder til vinterfodring af hans kvægbesætning. Tilsynsmyndigheden har ved granskning af luftfotos konstateret yderligere bygninger/skure beliggende nord for laden – disse er markeret med blå cirkel på ovenstående kort. Det er uklart hvad disse benyttes til, og der ses ikke dispensation i fredningsdeklarationen til bygningerne, hvorfor de også søges lovliggjort.

Svendborg Kommune indstiller det ansøgte til Fredningsnævnet for Fyn og anbefaler samtidig en godkendelse af bygningerne.

Redegørelse for sagen

Svendborg Kommune har den 6. maj 2020 modtaget ovennævnte sag i høring fra Fredningsnævnet for Fyn.

Af ansøgningen fremgår, at lovliggørelse og dispensation fra Fredningsbestemmelserne vedrører halvtag i stålplader, placeret på gårdsplads, ved lade bygning, ind mod skrænt.

Ansøger skriver: 'Størrelsen er tilpasset tilgængeligt areal bag eksisterende landbrugsbygning og gårdsplads, ca. 79 kvm. i alt. Der er tale om stålplader på lægteskelet, båret af jernsøjler. Højden er ca. 2,5 m. Halvtaget benyttes til opbevaring af foder (halm og wrapballer) til især vinterfodring af besætning på ca. 20 stk. kvæg til naturpleje af ådalen, heste og andre landbrugsdyr. Hvis der er plads opbevares læssemaskine, vogn mv. også for ly af vejret. Især vinterfodringen af dyrene kræver meget halmkapacitet. Den meget våde vinter 2019 har vi brugt ca. 50 bigballer af 600 kg samt ca. 40 wrapballer af ca. 300 kg. for at opretholde dyrevelfærden. Dette kan ikke opbevares i de eksisterende bygninger og må alternativt stå uden for under plastik. Vi vil nødtigt undvære denne plads for opbevaring af tørt foder, men vil selvfølgelig følge Naturklagenævnets og kommunens afgørelse hvis den går imod.'

Kommunen er ikke bekendt med hvad de yderligere bygninger/skure beliggende nord for ladebygningen og markeret med blå cirkel på kortet ovenfor, benyttes til.

...

Kommunens begrundelse for indstilling

Svendborg Kommune har ikke foretaget besigtigelse, så kommunens vurdering er alene baseret på ansøgningen, luftfotohistorik og vilkår i fredningsdeklarationen.

Af luftfotos se ovennævnte bygninger etableret i perioden 1999 – 2013, og er beliggende i umiddelbar nærhed til den opførte lade fra 1992. Det vurderes ud fra ansøgningen, at bygningerne beliggende syd for laden er nødvendige for driften på ejendommen.

Af luftfotos ses bygningerne beliggende nord for laden, at have næsten samme udformning som de andre syd for, og det vurderes derfor, at disse også kan have betydning for driften og evt. benyttes til vinterdeponi af foder. En nærmere besigtigelse vil kunne afklare dette.

...

Af fredningen fremgår, at 'bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme kan tillades, hvis bygninger ligger på det fredede areal. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse.'

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at afgræsning med dyr er vigtige for den fredede ådals beskyttede natur og dyreliv, men at vinterfodring af de græssende dyr kan være en nødvendighed. Der kan derfor på ejendommen være et behov for forsvarlig opbevaring af foder som beskrevet i ansøgningen. Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at der kan være et behov for bygninger/skure/halvtag til opbevaring af vinterfoder, som kan være nødvendig for driften.

Svendborg Kommune vil derfor gerne indstille til Fredningsnævnet for Fyn om at give dispensation til de opførte bygninger omkring laden.
..."

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 5. juli 2020 udtalt:

"Fra DN Svendborg side, mener vi ikke at en afgørelse af denne karakter kan træffes på et så løst grundlag, som det er tilfældet fra kommunens side i dette tilfælde. Vi må derfor anbefale at der foretages en egentlig besigtigelse med henblik på at afgøre nødvendigheden af det byggeri der har fundet sted uden byggetilladelse og uden fredningsnævnets godkendelse. Vi finder ikke at det i tilstrækkelig grad er sandsynliggjort og argumenteret for at disse bygninger er nødvendige for driften. Vi kan være bekymrede for at en lovliggørelse vil kunne give anledning til præcedens inden for det fredede område. Vi er desuden af den opfattelse at disse bygninger kan stride imod fredningskendelsens §3 om skæmmende indretninger, idet der er tale om lægteskelet med stålplader"

DN, Svendborg Afd. har under besigtigelse på ejendommen den 10. september 2020 udtalt sig til støtte for den lovliggørende dispensation til såvel staldkonstruktionen som halvtaget til opbevaring af foder.

Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det ansøgte halvtag og staldkonstruktionen er opført som et led i driften af en landbrugsejendom og i tilknytning til en allerede eksisterende bebyggelse på ejendommens gårdsplads, henholdsvis bag landbrugsbygningen. Der er derfor tale om den type bebyggelse som fredningsnævnet kan give tilladelse til i medfør af fredningens § 2.

På denne baggrund og under hensyn til, at bygningerne findes nødvendige for den landbrugsmæssige drift, der er forbundet med afgræsning af ådalen, finder et enigt fredningsnævn, at det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Der meddeles derfor lovliggørende dispensation i overensstemmelse med det ansøgte, herunder til staldbygningen".

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under hensyn til det af Miljøstyrelsen oplyste, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte tilladelse.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan

findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside
www.naevneneshus.dk.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anni Højmark', written over a light blue rectangular background.

Anni Højmark
formand

**Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sagsnr. FN-FYN-10-2019.
Klik her for at se afgørelsen.**

11. februar 2021
Sagsnr.: 20/02775
Klagenr.: 1005354
NAC

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation til ændret anvendelse af spejderhytte til beboelse i Svendborg Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 21. oktober 2019 om afslag på dispensation til ændret anvendelse af spejderhytte til beboelse inden for fredningen af Syltemade Ådal på matr. nr. 22b V. Skerninge, beliggende Langegyde 75, 5762 Vester Skerninge i Svendborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 14. november 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at:

- der bør gives dispensation, da ændringen vil medføre en mindre påvirkning af omgivelserne end anvendelsen til spejderhytte, og
- ændringen ikke vil være i strid med fredningens formål, fredningsbestemmelserne eller habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Spejderhytten er beliggende på klagers ejendom på Langegyde 75, 5762 Vester Skerninge, matr. nr. 22b V. Skerninge i Svendborg Kommune. Ejendommen er beliggende i landzone, den er noteret som en landbrugs-ejendom og har et samlet areal på 1.024 m².

Klager ejer også landbrugsejendommen beliggende Langegyde 64 A-B, 5762 Vester Skerninge, matr. nr. 22a V. Skerninge. Denne ejendom ligger ca. 90 meter vest for spejderhytten.

Ejendommen med spejderhytten ligger ca. 45 m vest for vejen Langegyde. Klagers anden ejendom ligger øst for Langegyde. Spejderhytten ligger ca. 350 m syd for kysten.

Ejendommen med spejderhytten er i sin helhed omfattet af fredningen Syltemade Ådal og ligger op til en beskyttet strandeng, jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Klagers anden ejendom er ikke omfattet af fredningen.

De omkringliggende arealer består hovedsageligt af marker og landbrugs-ejendomme med begrænset bebyggelse.

Spejderhytten er i BBR-registeret noteret som ” klubhus, der anvendes i forbindelse med fritid og idræt”. Bygningen er fra 1977 og har et samlet bebygget areal på 181 m². Spejderhytten er omkranset af træer. Der er ikke noteret andet bebyggelse på matr. nr. 22b.

På matr. nr. 22a er der i BBR-registeret noteret et stuehus til landbrugs-ejendom, værksted, bygning til kontor, maskinhus/garage, anden bygning til landbrug, lade til halm/hø og bygning noteret som ukendt.

Den 28. marts 1977 afsagde Overfredningsnævnet kendelse om fredning af Syltemade Ådal.⁴

---

⁴ <https://www2.blst.dk/nfr/05967.00.pdf>

Af kendelsen fremgår, at fredningen omfatter en ca. 3 km lang strækning af Syltemade Ådal indtil åens udløb. Den omfatter ca. 91 ha.

Ifølge fredningen er dalen en dybt nedskåret smeltevandsdal, der geologisk er sammenhængende med det oven for liggende tunneldals- og søsystem. I selve dalen er en stor del af arealerne uopdyrkede enge, krat og rørsump, hvor der findes et varieret dyre- og planteliv.

Det fremgår af kendelsen, at fredningssagen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget for Fyns Amt for at sikre ådalens nuværende karakter og give offentligheden adgang til området. Naturfredningsrådet har ud fra geologiske, botaniske og biologiske hensyn udtalt sig til støtte for fredningen.

Det fremgår af fredningens § 1, at de fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter så vidt muligt bevares.

I henhold til § 2 er bebyggelse ikke tilladt, bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede område. Større om- og tilbygninger i øvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående tilladelse.

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet har den 21. oktober 2019 meddelt afslag på dispensation til ændret anvendelse af spejderhytten til helårsbeboelse.

Det fremgår af afgørelsen, at klager i ansøgningen har oplyst, at spejderhytten har ligget på en del af klagers ejendom siden 1950. Hytten har været drevet af FDF i Svendborg. I 2017 købte klager hytten, hvorefter den har stået tom.

Hytten er ifølge ansøgningen indrettet til 35-40 personer, og derudover har der været en teltplads til yderligere ca. 20-25 personer. Det fremgår, at hytten ofte har været udlejet til andre end spejdere, hvilket har givet uro i området i dags- og nattetimer.

Ifølge ansøgningen ønsker klager at ændre spejderhytten til beboelse, så klagers søn kan flytte ind i hytten. Klager har oplyst, at klagers forældre bor i stuehuset på ejendommen, og at klager bor med sin familie i de tidligere driftsbygninger.

Det er oplyst, at der er indlagt offentligt vand, kloak og el i hytten. Videre fremgår, at hytten er beklædt med en blanding af plade og træ. Klager ønsker at efterisolere og opsætte ny træbeklædning, således hytten kommer tilbage til sit oprindelige udseende. Det er oplyst, at den nuværende tagbeklædning er stålplader, og ansøger ønsker at opsætte solceller, således at

opvarmning af rum og vand kan ske energivenligt med varmepumper. Klager har bemærket, at hytten ønskes bevaret i dens nuværende udseende, så den falder godt ind i omgivelserne.

Endelig har klager gjort opmærksom på, at plante- og dyreliv i området efter klagers opfattelse vil blive minimalt berørt ved benyttelsen af hytten til bolig i forhold til den hidtidige benyttelse som hytte for spejdere og andre grupper.

Fredningsnævnet har sendt sagen til høring hos Miljøstyrelsen, Svendborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Miljøstyrelsen har udtalt, at det af BBR-registeret fremgår, at hele ejendommen er angivet som erhvervsjendom. Styrelsen har vurderet, at Svendborg Kommune kan træffe afgørelse om ændring af bygningens status til bolig.

Miljøstyrelsen har oplyst, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område, og at det ansøgte vurderes ikke at ville medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Svendborg Kommune har som fredningstilsyn udtalt, at den ændrede anvendelse ikke er i strid med fredningsbestemmelserne, da boligen ikke vil blive renoveret, ombygget eller udvidet. Kommunen har bemærket, at det af ansøgningen fremgår, at boligen vil bevare det nuværende udseende, der falder godt ind i omgivelserne.

Svendborg Kommune har anbefalet fredningsnævnet at meddele tilladelse til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt, at hytten er opført i 1951 på et tidspunkt, hvor Syltemade Ådal ikke var fredet, og at ejendommen, hvor hytten er beliggende, blev fredet i 1975 (1979). De almindelige fredningsbestemmelser er herefter gældende, herunder at bebyggelse ikke er tilladt, bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af eksisterende landbrugsejendomme.

Danmarks Naturfredningsforening har henvist til en vejledning til skovloven om nedlagte spejderhytter, hvor der står angivet, at der efter skovloven ikke i sig selv er et forbud mod ændret anvendelse af et lovligt opført byggeri. Det vil derfor afhænge af de vilkår, der er stillet i forbindelse med byggeriet, eller evt. af en tinglyst deklARATION, om der kræves tilladelse til en ændret anvendelse, og om den i så fald skal gives.

Videre har Danmarks Naturfredningsforening udtalt, at der i tilladelser til spejderhytter, der er givet efter tidligere skovlove, normalt vil være et vilkår om, at anvendelsen af hytten er begrænset til spejderformål. Tilladelse til en ændret anvendelse bør derfor kun meddeles til en ændret lignende anvendelse, dvs. til et andet formål, der tilgodeser børn og unges friluftsliv. Foreningen har bemærket, at der bør tages hensyn til, om den ændrede og måske mere intensive brug er i overensstemmelse med hensynet til skovdriften det pågældende sted. Ændret anvendelse af eksisterende byggeri vil desuden altid kræve tilladelse efter planloven.

Endelig har Danmarks Naturfredningsforening henvist til, at der ikke er tinglyste deklARATIONER på spejderhytten og matriklen, hvorfor fredningen af ådalen bør respekteres, og spejderhytten ikke må ombygges til helårsbolig.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse anført, at der i fredningen er forbud mod bebyggelse, undtagen landbrugsbygninger, der opføres i tilknytning til allerede eksisterende bygninger.

Fredningsnævnet har bemærket, at hytten er blevet opført som spejderhytte, inden området blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977, og at den har været anvendt som sådan lige siden. Nævnet har henvist til dette som grunden til, at opførelsen og anvendelsen af hytten som spejderhytte ikke er i strid med det anførte forbud mod bebyggelse.

Fredningsnævnet har anført, at nævnet enstemmigt har fundet, at en ændring af anvendelse fra hytte til beboelse vil være i strid med fredningens formål og forbud mod bebyggelse. Fredningsnævnet har på denne baggrund meddelt afslag på dispensation.

2.3 Klagens indhold

Klager har fremsendt klage af 12. november 2019, samt supplerende bemærkninger af 14. april 2020.

Klager har anført, at spejderhytten har været på ejendommen siden 1950, og at der er indlagt offentligt vand, kloak og el.

Videre har klager oplyst, at hytten har været anvendt som spejderhytte i 69 år, hvor der har været afholdt mange udendørsaktiviteter med mange personer.

Desuden har klager henvist til, at hytten har været anvendt af gymnasier til RUS-ture, hvilket har medført en del uro i området med musik, støj og fulde mennesker. Klager har oplyst, at hytten har været benyttet af op til 65 personer med dertilhørende til- og frakørsel med hhv. bil, cykel, og knallert. Klager har anført, at der med en dispensation til ændret anvendelse vil komme færre gener for området, idet området i så fald alene vil blive benyttet af én familie.

Det er endvidere klagers opfattelse, at hytten vil bevare dens nuværende udseende, og således også fremover falde godt ind i omgivelserne og ikke være til gene for dyreliv og natur.

Klager har bemærket, at der ligger andre beboelsesejendomme lige så tæt på ådalen som hytten. Klager har henvist til ejendommen Langegyde 55. Klager har anført, at hytten ikke er beliggende inde i skoven.

Klager har desuden oplyst, at både Miljøstyrelsen og Svendborg Kommune har vurderet, at der godt kan træffes afgørelse om ændring af bygningens status til beboelse.

Klager er af den opfattelse, at en dispensation til ændret anvendelse ikke er i strid med fredningens formål, og at hyttens anvendelse såvel som antallet af personer, der opholder sig på ejendommen, vil blive væsentligt mindre end ved en anvendelse som spejderhytte. Desuden vil der ikke ske ændringer på området uden for spejderhytten.

Videre har klager anført, at en dispensation ikke vil være i strid med habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet.

Klager har gjort opmærksom på, at der tidligere er givet dispensationer i området og har hertil henvist til afgørelse af 17. juli 1985, hvor der blev givet tilladelse til en 30 m² stor udestue til et bestående beboelseshus.⁵ Klager har anført, at afgørelsen er mere vidtgående end den aktuelle ansøgning, da der ikke skal tilbygges og ske ændringer i hverken fremtoning eller arealstørrelse, men at der alene er ansøgt om en ændring af status fra hytte til beboelse.

Herudover har klager henvist til, at der fortsat kan gives offentligheden adgang til området. Klager har bemærket, at dette kunne ske ved f.eks. anlæggelse af en sti nord om hytten og ned på tilkørselsvejen. Klager har også bemærket, at der kan opføres et læskur, således at interesserede kan studere og iagttage naturen og dyrelivet.

Klager har anført i de supplerende bemærkninger, at spejderhytten er opført på klagers grund på baggrund af en lejeaftale mellem spejderne og klager, og at spejderne selv har ønsket at ophøre med at bruge hytten, hvorfor den blev overdraget til klager. Klager har på den baggrund bemærket, at der ikke er tale om at unddrage hytten fra friluftsmål, idet dette allerede er ophørt.

I forhold til fredningsnævnets bemærkninger til klagen, har klager fremhævet, at der er et nævnsmedlem, der har fundet, at ændret anvendelse af

---

⁵ Afgørelse af 17. juli 1985, journalnummer 112/85.

hytten ikke taler imod en dispensation, hvilket stemmer overens med klagers synspunkter.

2.4 Fredningsnævnets bemærkninger til klagen

Fredningsnævnet har i bemærkninger af 12. februar 2020 til klagen anført, at nævnet den 24. januar 2020 har foretaget en ny besigtigelse af forholdene på stedet. Formålet med besigtigelsen var at afgøre, om nævnet ville revurdere afgørelsen af 21. oktober 2019.

Fredningsnævnet har ved telefonmøde drøftet sagen. To af nævnets medlemmer fandt ikke grundlag for at revurdere afgørelsen og fastholdt således afgørelsen af 21. oktober 2019. Et medlem stemte for en genoptagelse af sagen og meddele dispensation til det ansøgte, idet medlemmet har vurderet, at den ændrede anvendelse ikke taler imod en dispensation, når hyttens ydre fastholdes.

Fredningsnævnets flertal har dermed besluttet at fastholde afgørelsen af 21. oktober 2019.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af fredningen Syltemade Ådal. Fredningen har ikke en egentlig formålsbestemmelse, og fredningens formål må derfor vurderes ud fra baggrunden for fredningen sammenholdt med fredningsbestemmelserne.

Det er i fredningsnævnets kendelse oplyst, at fredningssagen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget for Fyns Amt for at sikre ådalens nuværende karakter og give offentligheden adgang til området. Det fremgår endvidere, at Naturfredningsrådet ud fra geologiske, botaniske og biologiske hensyn har udtalt sig til støtte for fredningen.

Af fredningens § 1 fremgår, at:

”De fredede arealer med nedennævnte undtagelser skal bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter – med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumpearealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer – så vidt muligt bevares.”

Af fredningens § 2 om bebyggelse fremgår, at:

”Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større- om og tilbygninger i øvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det ansøgte ikke med sikkerhed vil stride mod fredningens formål. Nævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke kan meddeles dispensation til ændring af anvendelsen fra spejderhytte til helårsbeboelse.

Nævnet har lagt vægt på, at en ændret anvendelse fra spejderhytte til helårsbeboelse vil være i strid med fredningens bestemmelser, hvoraf det bl.a. fremgår, at de fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, jf. fredningens § 1.

I forhold til fredningens § 2 bemærker nævnet, at en ændring af spejderhytten til beboelse ikke kan anses som en erhvervsøkonomisk nødvendighed for driften af landbrugsejendommen, idet der allerede er indrettet to boliger på ejendommen. Nævnet bemærker desuden, at hytten heller ikke er placeret i tilknytning til den øvrige eksisterende bebyggelse.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at anvendelse af hytten til permanent helårsbeboelse vil medføre en ændret påvirkning af omgivelserne i forhold til periodisk eller lejlighedsvis anvendelse som spejderhytte.

Herudover har nævnet lagt vægt på, at en dispensation vil have en uønsket præcedensvirkning i andre lignende sager.

Nævnet bemærker, at spørgsmålet om anvendelsen af hytten til andre aktiviteter end spejderaktiviteter, såsom RUS-ture mv., er et tilsynsspørgsmål, der ikke kan føre til en anden vurdering fra Miljø- og Fødevareklagenævnet i forhold til ansøgningen om ændring til beboelse.

Med hensyn til klagers henvisning til afgørelsen af 17. juli 1985, finder nævnet, at afgørelsen ikke er sammenlignelig med nærværende sag, idet der i sagen fra 1985 var tale om en tilbygning til en allerede eksisterende beboelsesejendom.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 21. oktober 2019 om afslag på dispensation til ændret anvendelse af spejderhytte til beboelse inden for fredningen af Syltemade Ådal på matr. nr. 22b, V. Skerninge, beliggende Langegyde 75, 5762 Vester Skerninge i Svendborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Fyn (FN-FYN-10-2019) samt for klager via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Klaus Meinby Lund
Stedfortrædende formand

Afgørelse af 24. marts 2021

Afslag på dispensation til ombygning/udvidelse af toiletbygning/klubhus ved Ballen Havn

Svendborg Kommune har ved mail af 30 september 2020 på vegne af Ballen Havneforening fremsendt en ansøgning af 16. juli 2020 om dispensation til udvidelse af et klubhus ved Ballen Havn på matr.nr. 27 Ballen By, Ø. Skerninge på adressen Strandvej 38, 5762 Vester Skerninge. Ansøgeren har efterfølgende ved mail af 31. januar 2021 ansøgt om lovliggørende dispensation til et eksisterende klubhus på samme adresse.

Sagsfremstilling

Ansøgningen indeholder tegningsmateriale, der viser den ansøgte bygning og dens placering på havnen. Af ansøgningen fremgår det blandt andet, at arealet af det ansøgte byggeri vil blive 58 m², at bygningen skal beklædes med træ, der overvejende males med farver inden for jordfarveskalanen, og at taget skal beklædes med tagpap. Det skal installeres en varmepumpe og vandforsyningen skal ske via den almene vandforsyning. Huset skal tilsluttes fælleskloakken. Bygningen vil indeholde bad/toiletter/vaskeri/vindfang på 40 m², et integreret depot på 6 m² og en overdækning på 12 m². Højden på den samlede bygning vil blive 3,6 meter, svarende til højden på det eksisterende klubhus og med samme hældning.

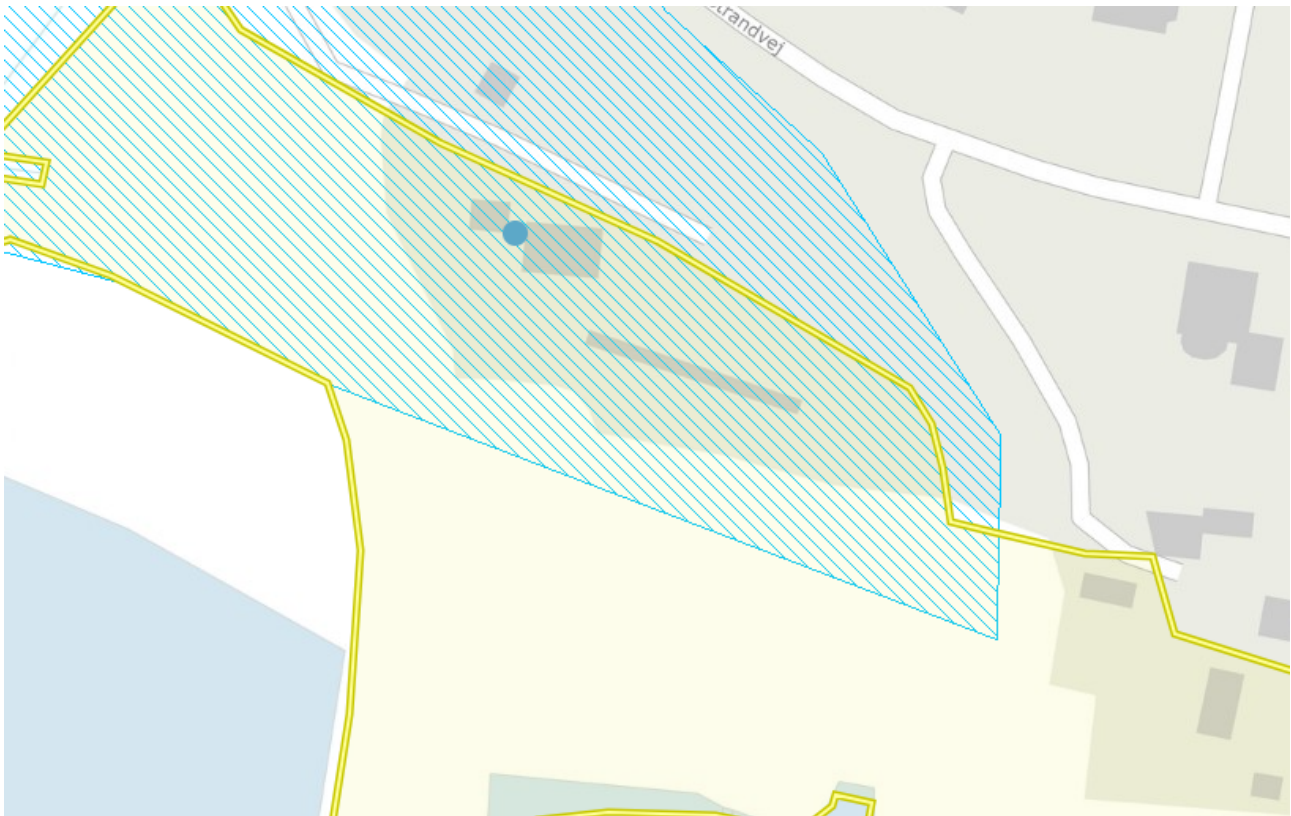
På stedet er der to eksisterende bygninger; en toilet/vaskebygning på 10 m², som skal nedrives og det nævnte klubhus på 60 m².

I supplerende ansøgning af 31. januar 2021 fra Ballen Havneforening og Ballen Sejlklub, fremgår blandt andet, at der tillige søges om lovliggørende dispensation til det eksisterende klubhus. Der fremgår blandt andet følgende af ansøgningen:

" ...

Ballen Sejlklub har i mange år haft en skurvogn stående. Skurvognen var igennem tiden blevet forfalden og utidssvarende og det var kun et spørgsmål om tid før skurvognen ville falde sammen. Derfor indgik Havneforeningen og Sejlklubben et samarbejde om at anskaffe en ny skurvogn. Vi fik kontakt med og indgik et samarbejde med Teknisk Skole i Svendborg. De skitserede et projekt, som vi mener passer ind i området. Samarbejdet med Teknisk Skole gav også mulighed for, at de unge fra skolen kunne afprøve deres uddannelse i praksis, henholdsvis på skolen, hvor de lavede elementerne for herefter at opsætte disse til et færdigt byggeri. Samtidig med at vi drøftede omkring ny skurvogn, kunne vi se at medlemstallet i både sejlklubben og havneforeningen var stigende, hvilket ligeledes for os var en indikation for at opføre et lidt større hus. Huset som sådan er kun bygget til brug i sejsæsonen. I huset forefindes vand/ el samt en varmepumpe og et tekøkken. Det er selvfølgelig med beklagelse, at vi ikke har haft lovgrundlaget i orden i forbindelse med opførsel af huset.

..."

Placeringen af det ansøgte byggeri er vist med en blå prik og fredningen med skravering.

Af Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 22. august 2007, journal nr. Frs. 64/2006 fremgår, at der blev søgt om følgende dispensationer ved brev af 14. august 2006:

” ...

Ballen Sejlklub ønskede at opføre et klubhus på ca. 73 m² inden for det fredede område, at Ballen Bådelaug ønskede at opføre et klubhus ved ombygning af en skurvogn, der har været placeret midlertidigt på arealet inden for fredningsområdet, at Ballen Havneforening ønskede at overtage sejlklubbens nuværende klubhus med henblik på en mindre udvidelse til bad og toilet samt depot, og at Ollerup Havkajakforening ønskede at opføre en bygning til kajaker. Sidstnævnte bygning er placeret uden for fredningsområdet.

...”

Fredningsnævnet meddelte afslag på ansøgningen med følgende begrundelse:

”Efter fredningskendelsen har det været formålet med fredningen at bevare området omkring Syltemade Å i dens daværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares. Det er anført, at bygninger ikke må opføres, medmindre de er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme. Et enigt fredningsnævnet finder, at opførelse af de ansøgte bygninger er stridende mod fredningsbestemmelsernes formål, hvorfor der ikke i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 eller af kendelsen er hjemmel til at meddele den ansøgte dispensation.

Fredningsnævnet finder endvidere, at der er mulighed for at opføre de ønskede bygninger på havnearealet, uden at det behøver at ske i det fredede område”.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Syltemæe Ådal, som blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

§ 2. Bebyggelse er ikke tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede. Sådanne bygninger skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse og med fredningsnævnets forudgående godkendelse. Større om- og tilbygninger i øvrigt af eksisterende bygninger må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse

§ 3. Opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted, dog at der, såfremt der dokumenteres behov for opstilling af læskure andetsteds end i § 2 nævnte vil kunne meddeles tilladelse hertil af fredningsnævnet efter forudgående godkendelse af udformning og placering.

...”

Høring

I indstilling fra Svendborg Kommune af 30. september 2020, der indeholder luftfotos og som er fremsendt sammen med ansøgningen, oplyser kommunen blandt andet følgende:

” ...

Ifølge det fremsendte ansøgningsmateriale, ønsker Ballen Havn at udvide den eksisterende toiletbygning og bygge den sammen med det eksisterende klubhus. Tilsynsmyndigheden har ved granskning af luftfotos imidlertid konstateret, at det oprindelige klubhus (ombygget skurvogn) er renoveret og udvidet uden tilladelse fra myndighederne.

...

Denne ansøgning vedrører derfor også en lovliggørende godkendelse af det udvidede klubhus.

Der er tidligere af fredningsnævnet meddelt afslag til Ballen Havn på ansøgning om tilladelse til udvidelse af klubhus og toiletbygninger samt etablering af nye klubhuse til diverse foreninger i havnen, med den begrundelse, at bebyggelserne er i strid med fredningen, og da der er mulighed for bebyggelse uden for det fredede areal på matriklen.

Svendborg Kommune indstiller derfor til Fredningsnævnet for Fyn, at der meddeles et afslag på tilladelse til udvidelse af bygningerne med henvisning til nævnets forrige afgørelse.

Redegørelse for sagen

Svendborg Kommune har den 16. juli 2020 modtaget ansøgning om udvidelse af toiletbygning på Ballen Havn.

Af ansøgningen fremgår, at den gamle ca. 10 m² toiletbygning ønskes nedrevet og ombygget til ny større bad- og toiletbygning, der bygges sammen med eksisterende klubhus på ca. 60 m².

Den ansøgte bad- toiletbygning er på 1 etage, 58 m² stor og beklædes med træ og malerbehandles med farver indenfor jordfarveskalaen. Taget udføres i tagpap og får samme hældning som på det eksisterende klubhus – se yderligere vedlagte ansøgning.

...

Kommunens begrundelse for indstilling

Svendborg Kommune har den 16. september 2020 foretaget besigtigelse af Ballen Havn med eksisterende toiletbygning og klubhus.

På besigtigelsen kan der konstateres en mindre grønmalet toiletbygning (efterfølgende opmålt på luftfotos til ca. 16 m²) samt en grønmalet bygning med skråtag i tagpap, der benyttes som klubhus (efterfølgende opmålt på luftfoto til ca. 60 m²).

Omkring klubhus og toiletbygning er etableret flisebelagt terrasse, diverse hegn, blomsterkummer samt lege/klatrestativ med sandkasse. Der ses ikke rester efter de i fredningen omtalte poppeltræer/slørende beplantning foran klubhuset.

...

Ved kommunens gennemgang af luftfotos sammenholdt med meddelte dispensationer fra fredningen fremgår:

08.03.1979 Dispensation til/lovliggørelse af 16 m² toiletbygning i afdæmpede farver placeret landværts den række poppeltræer, der er på stedet samt at poppeltræerne bevares og i givet fald fornyes ved stormfald/råd.

06.04.1992 Dispensation til/lovliggørelse af ombygget skurvogn uden hjul på 22 m² med placering bagved en række større træer maks. 5 m fra eksisterende toiletbygning, og males i mørke jordfarver.

11.04.1994 Dispensation til plads til bådestativer i vinterhalvåret og vinteropbevaring af både samt beplantning ved stensætning med egnstypiske planter ikke højere end 1,5 m og vinkelret på kysten.

12.03.1996 Dispensation til uddynding af udgåede popler samt til styning af resterende popler til 4-5 m over terræn.

21.09.1998 Dispensation til udvidelse og overdækning af mastestativ.

22.08.2007 Afslag på ansøgning om udvidelse af eksisterende klubhus og toiletbygning samt til flere klubhuse med henvisning til, at der er mulighed for bebyggelse udenfor det fredede areal på Ballen Havn.

Luftfoto 2013-2014 Af luftfotos kan det konstateres, at klubhuset efterfølgende er ombygget og udvidet til 60 m², der er anlagt terrasse og legeplads og poplerne foran klubhuset er nu væk.

Luftfoto 2016 Af luftfoto kan det konstateres, at terrassen er udvidet og der er anlagt flisegang fra p-plads og op til terrassen.

Af fredningen fremgår bl.a., at *'bebyggelse ikke er tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på de fredede. Til og ombygninger, må kun foretages med fredningsnævnets forudgående godkendelse.'*

Ligeledes fremgår det af lokalplanen fra 2001 for området, at de på det tidspunkt eksisterende bygninger (mindre træskurvogne) samt små fiskerskure bidrager fint til et fiskermiljø samt at lokalplanen stort set friholder det fredede område for nytiltag.

Det 22 m² store klubhus blev lovliggjort af fredningsnævnet i 1992.

Ballen Havn ansøgte i 2007 om tilladelse til udvidelse og ombygning af klubhus med toilethus mm., men fik afslag af nævnet. På luftfoto fra 2013 ses klubhuset imidlertid både udvidet og ombygget til 60 m², helt i strid med fredningsnævnets afgørelse kun seks år tidligere.

Derudover ses poppeltræerne foran klubhuset at være fjernet, og der er planeret og etableret både terrasse, legeplads og hegn.

Svendborg Kommune vurderer, at der kan være opstået et behov for renovering af den ældre toiletbygning. Dette fremgår dog ikke af ansøgningen ligesom der heller ikke er redegjort for, hvorfor den ønskes bygget sammen med det eksisterende ulovlige klubhus.

Samlet set ansøges der om tilladelse til en 118 m² stor klubbygning (58 m² toilet/badebygning og 60 m² klubhus), hvilket er på størrelse med et almindeligt parcelhus.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at så stor en bygning ikke er forenelig med fredningens bestemmelser herunder det rent landskabelige omkring Syltemade Ådal, og da der i lokalplanen er afsat områder i havnen udenfor fredningen netop til rekreativ bebyggelse, anbefales et afslag til det ansøgte.

Svendborg Kommune vil derfor gerne indstille til Fredningsnævnet for Fyn om at give afslag på dispensation til ombygning/udvidelse af toiletbygning og klubhus og anbefaler, at hele byggeprojektet flyttes udenfor det fredede område i Ballen Havn.

I mail af 7. oktober 2020 har Svendborg Kommune oplyst blandt andet følgende:

” ...

Vedrørende beskyttede dyre- og plantearter jf. bilag 3 og 5 i naturbeskyttelsesloven

Svendborg Kommune har ikke konkret kendskab til forekomst af bilag IV-arter fra bilag 3 i projektområdet på Ballen Havn.

Ifølge bilag IV-håndbogen (<https://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>) forekommer følgende bilag IV-arter indenfor det 10 x 10 km kvadrater grid som projektområdet ligger indenfor:

hasselmus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, springfrø og springfrø.

Ingen af ovenstående arter er registreret eller vurderes af have leve- eller ynglested på Ballen Havn.

Svendborg Kommune er heller ikke bekendt med forekomst af plantearter, der fremgår af samme lovs bilag 5, såsom fruesko, mygblomst, enkelt månerude mv.

Det er Svendborg Kommunes samlede vurdering, at byggeprojektet på Ballen Havn ikke vil beskadige eller ødelægge bilag IV-arters yngle- eller rasteområder eller ødelægge plantearter fra ovennævnte bilag 3 og 5.

...”

Miljøstyrelsen har i mail af 1. december 2020 oplyst, at den ansøgte bygning ikke ligger i eller nær et Natura 2000 område.

Friluftsrådet har under besigtigelsen oplyst, at det er rådets opfattelse, at det ansøgte byggeri ikke virker skræmmende, og at rådet vil støtte en dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening har valgt ikke at udtale sig.

Der har i forbindelse med sagens behandling været afholdt besigtigelse den 26. februar.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det fremgår af fredningen, at de fredede arealer med nogle få nævnte undtagelser skal bevares i den tilstand, som de var i, da de blev fredet, herunder at bebyggelse ikke er tilladt bortset fra bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for driften af allerede eksisterende landbrugsejendomme, hvis bygninger ligger på det fredede område.

Under hensyn til det i Svendborg Kommunes indstilling oplyste, samt ud fra det i Fredningsnævnets afgørelse af 22. august 2007 anførte kan det lægges til grund, at det eksisterende klubhus er opført uden den fornødne dispensation fra fredningen og i strid med et tidligere meddelt afslag.

Den begrundelse, som fredningsnævnet anførte i sin afgørelse af 22. august 2007, er fortsat gældende. Der ville således ikke være blevet meddelt tilladelse til opførelse af det nuværende klubhus med tilhørende faciliteter indenfor det fredede areal, hvis Ballen Havneforening havde indgivet en fornyet ansøgning, inden de påbegyndte opførelsen.

Fredningsnævnet finder på denne baggrund, at såvel det eksisterende klubhus som nybyggeriet er i strid med fredningens formål. Derfor meddeler et enigt fredningsnævn afslag på ansøgningen om lovliggørende dispensation til det eksisterende klubhus med tilhørende faciliteter og afslag på dispensation til det ansøgte nybyggeri.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 21. februar 2022

Ansøgning om dispensation til etablering af køkkenhave, beplantning og opsætte drivhus

Svendborg Kommune har ved mail af 23. september 2021 på vegne af lodsejeren fremsendt en ansøgning til kommunen dateret marts 2021 om tilladelse til at etablere en økologisk køkkenhave, en beplantning samt opstillet et drivhus på matr.nr. 1Ø V. Skerninge By, V. Skerninge på adressen Åmarksvej 15, 5762 Vester Skerninge.

Under hensyn til det af Svendborg Kommune anførte – som gengivet nedenfor – opfatter fredningsnævnet ansøgningen til fredningsnævnet om dispensation fra fredningen således, at den alene omhandler køkkenhaven, da alene denne del af det ansøgte befinder sig inden for den pågældende fredning.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenen for Fredningsnævn, § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

Ansøgeren har i ansøgningen, der indeholder fotos og oversigtsfotos oplyst blandt andet følgende:

" ...

A. Køkkenhave

Vi ønsker at etablere en økologisk køkkenhave for enden af ridehallens sydgavl (se foto, bag det første trådhegn). Området er beliggende solrigt, fladt og nede ift. skrænten/øhavsstien samt i læ/forlængelse af ridehallen, hvorfor det er et oplagt sted at etablere køkkenhave uden at det vil være forstyrrende for hverken udsigt eller landskabet. Jorden er allerede godt pløret og "trådt igennem" af heste, da det tidligere har fungeret som nærmeste heste-udgang fra løsdriften i ridehallen, hvorfor jorden både er naturligt gødet (med hestemøg) og uden større planter, græs mm. Der er derfor hverken behov for udgravning, eller på anden vis at ændre terrænets forløb, og jorden skal altså blot løsnes, inddeles i lodder og tilføres et tyndt lag kompostjord. Vi ønsker ikke at udnytte hele det røde stykke til køkkenhave de første par år, men forestiller os at det gradvist vil blive taget i brug som køkkenhave, som resultat af et langsigtet ønske om at blive mere selvforsynende med tiden. Området er allerede indhegnet med kreaturhegn (stødhegn/pæle) som bevares, så de resterende 3 heste (eller andre dyr) fint kan afgræsse de tilstødende folde, som hidtil. Vi ønsker at plante helt almindelige køkkenhaveafgrøder såsom kartofler, gulerødder, løg, majs, squash, bønner, rødbeder, græskar, krydderurter, ærter, radiser mfl.
..."

På oversigtsfotoet er fredningen vist med blå skravering. Ridehallen er vist med rød prik, areal til frugthave/drivhus er vist med grøn streg og areal til køkkenhave er vist med rød streg. Øhavsstien er vist med grønprykket og stiplet linje.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Syltemæ Ådal, der blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 28. marts 1977. Fredningssagen blev rejst ved skrivelser af henholdsvis 9. og 19. marts 1970. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. De fredede arealer skal med nedennævnte undtagelser bevares i deres nuværende tilstand, således at landskabets karakter - med den uregulerede å og de tilstødende krat-, græs- og rørsumparealer samt tilgrænsende bræmme af landbrugsarealer - så vidt muligt bevares.

...

§ 5. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Der må ikke foretages hegning udover sædvanlige kreaturhegn.

...

§ 7. Arealerne må uden for eksisterende skov og kratområde ikke beplantes.

...”

Høring

Svendborg Kommune har sammen med fremsendelsesmailen fremsendt sin indstilling af 23. september 2021. Kommune har i indstillingen, der indeholder oversigtsfoto udtalt blandt andet følgende:

” ...

Ifølge det fremsendte ansøgningsmateriale, ønsker Vestermølle Bofællesskab, Åmarksvej 15 at etablere en økologisk køkkenhave for enden af ridehallens sydlige gavl. Kommunen har opmålt den ansøgte køkkenhave på luftfoto til at være ca. 1340 m² stor.

Bofællesskabet har fremsendt tre projekter, hvoraf kun det ene (køkkenhaven) ligger indenfor fredningen af Syltemade Ådal. De øvrige to projekter omhandler etablering af frugttræer/bærbuske samt et drivhus langs ridehallens vestsider, som er beliggende udenfor fredningen. Denne indstilling vedrører derfor kun køkkenhaven.

Svendborg Kommune indstiller det ansøgte til Fredningsnævnet for Fyn og anbefaler samtidig en godkendelse af projektet.

...

Kommunens begrundelse for indstilling

Svendborg Kommune har ikke foretaget besigtigelse men gransket ansøgningens fremsendte fotos og arealet på luftfotos på KortInfo omkring ridehallen, hvor hallen kan konstateres på luftfotos siden 1954. Arealet, hvor der ønskes anlagt køkkenhave, ses ud fra luftfotos siden 1970'erne, at være afgræsset og har ligget uændret hen siden da.

Svendborg Kommune vurderer ikke, at det ansøgte er i strid men nogle af fredningens vilkår, idet det afgræsede areal må betegnes som landbrugsareal, som gerne må bevares som sådan jf. § 1. Det er her kommunens vurdering, at køkkenhave med almindelige afgrøder kan høre herindunder.

Det er heller ikke kommunens vurdering, at det ansøgte kommer i konflikt med fredningens § 5, idet udspredding af tyndt lag kompostjord ikke ændrer terrænformerne men bliver omsat i jorden, eller § 7, idet køkkenhaveafgrøder som høstet/fjernes igen fra jorden ikke kan betegnes som beplantning som ved frugttræer eller bærbuske, der skal stå permanent i en længere årrække.

Svendborg Kommune vil derfor gerne indstille til Fredningsnævnet for Fyn, at projektet godkendes.

...”

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning, da det ansøgte, således som det er beskrevet, skønnes af være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsorden for fredningsnævn, § 10, stk. 5.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Således som den ansøgte køkkenhave er beskrevet må den anses for at være at sidestille med et landbrugsareal. Det kan ikke på baggrund af oplysningerne i sagen med den fornødne sikkerhed fastslås, om det pågældende område var landbrugsareal inden fredningen. Fredningssagen blev rejst ved skrivelser af henholdsvis 9. og 19. marts 1970.

Det fremgår af ansøgningen, at der skal plantes og høstes almindelige køkkenafgrøder, hvilket ikke vil være i strid med forbuddet mod beplantning i fredningens § 7. Således som etableringen af køkkenhaven er

beskrevet, hvorefter det ikke vil blive foretaget udgravning eller på anden måde blive ændret på terrænets forløb og alene tilføres et tyndt lag kompostjord, vil er det ansøgte endvidere ikke medføre en ændring af terrænformerne i strid med fredningens § 5.

Som følge af det anførte og da det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvoraf blandt andet fremgår, at åen med sin tilgrænsende bremme af landbrugsarealer skal bevares, finder formanden at en etablering af den ansøgte køkkenhave ikke kræver dispensation fra fredningen. Ansøgningen efterkommes således ikke.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Anni Højmark
formand